Suomen Hippos -konsernin vuosikertomus 2009

Suomen Hippos ry 3

Fintoto Oy 33

Suomen Hevosurheilulehti Oy 53

Avaintunnuslukuja 2009/2008

Kilpailutoiminta	**2009**	**2008**	**Muutos**
Totopäivät	633	625	1,3 %
Totoravilähdöt	6 124	6 377	-4,0 %
Paikallisravit	51	56	-8,9 %
Kilpailupäivät yhteensä	684	681	0,4 %
Startanneita hevosia	8 580	8 536	0,5 %
Ohjastajia	2 393	2 444	-2,1 %
Kilpailleita ponilähtöohjastajia	454	446	1,8 %
Ratojen maksamat palkinnot (M€)	21,7	22,2	-2,6 %
Opetuslähtöpalkinnot (M€)	0,58	0,55	5,5 %
Hevosten palkinnot ulkomailta (M€)	1,07	1,40	-23,6 %
Yleisömäärä radoilla (milj.)	0,78	0,78	0,0 %
Hevospelit kotimaassa			
Fintoto Oy:n Toto-pelit (M€)	203,4	212,7	-4,3 %
Veikkaus Oy:n hevospelit (M€)	54,4	55,9	-2,5 %
Hevospelit kotimaassa yhteensä (M€)	257,9	268,5	-4,0 %
Kasvatustoiminta			
Syntyneitä suomenhevosvarsoja	1 380	1 380	0,0 %
Syntyneitä lämminverivarsoja (ravihevoset)	1 860	1 930	-3,6 %
Syntyneitä ratsu- ja poni- ym. varsoja	970	920	5,4 %
Tuotuja ravihevosia	450	438	2,7 %
Rekisteröityjä tuotuja ratsuhevosia ja poneja*	3 068	1 522	101,6 %
Vietyjä ravihevosia	49	66	-25,8 %

Hevosten ja ponien tuontiluvut sisältävät vain Suomen Hippoksen rekisteröimät yksilöt.
*1.7.2009 tuli voimaan EU-komission asetus 504/2008, joka velvoittaa kaikkien hevoseläinten rekisteröimisen.

Suomen Hippos-konsernin vuosikertomus 2009
Layout Eero Astala • **Valokuvat** Irina Keinänen
Painopaikka Suomen Painotuote Oy 2010

Puheenjohtajan katsaus

MIKA LINTILÄ

Vuoteen 2009 lähdettiin raviurheilussa ja hevostaloudessa epävarmoin mielin. Kansantaloudessa ja alan muussa toimintaympäristössä oli ilmassa selvästi havaittavia taantuman merkkejä. Taantuma alkoi vaikuttaa raviurheiluun ja hevostalouteen konkreettisesti jo vuoden alkupuolella ravipelien myynnin laskun kautta. Kuitenkin vuodesta 2009 selvittiin vielä varsin kohtuullisesti. Raviurheilun ja hevostalouden yleinen toiminnan aktiviteetti säilyi vähintään tyydyttävällä tasolla.

Vuotta 2009 sävytti taantumasta lähtevä tarve tehostaa ja virtaviivaistaa toimintaa. Hippoksen hallitus teki haastavissa olosuhteissa päätöksiä toiminnan yksinkertaistamisesta sekä säästötoimenpiteistä. Päätöksistä syntyi alalla värikästäkin keskustelua ja toimintaa. Asiat saatiin kuitenkin yhteistuumin hoidettua kaikkia osapuolia tyydyttävään lopputulokseen. Tapahtuneista tulee kaikkien osapuolien oppia ja pyrkiä aikaisempaa saumattomampaan yhteistyöhön. Yhteistyön tärkeys korostuu vaikeina aikoina. Vastuu on kuitenkin jatkossakin lopullisen päätösvallan pitäjällä eli Suomen Hippos ry:llä. Näinä aikoina raviurheilun ja hevostalouden pitää pystyä kehittymään ja päätöksentekokyvyn tulee kaikissa olosuhteissa säilyä tehokkaana. Ennen kaikkea; muutosten pitää olla mahdollisia, sillä ympäristömme ei jää odottamaan.

Ravikilpailutoiminnan kokonaisvolyymit säilyivät ennallaan. Pelimyyntikehityksen johdosta palkintoja maksettiin hiukan edellistä vuotta vähemmän, mikä on tietenkin hyvin haitallista ravitalouden kehittymisen kannalta. Toimintavuonna tehtiin päätöksiä, jotka laske-

vat lähtöjen määrää noin neljällä prosentilla vuonna 2010. Tällä pyritään minimoimaan pelimyyntikehityksen haitallisia vaikutuksia.

Ravien suurtapahtumat onnistuivat vuonna 2009 erinomaisesti. Erityisen kiitoksen haluan lausua Lappeenrannan kuninkuusravien järjestäjille sekä Seinäjoen raviradan aktiiveille, jotka lanseerasivat uuden kansainvälisen kilpailun vaikeasta talouskehityksestä huolimatta.

Varsojen taso tuntui edelleen kehittyvän ja tämän voi arvioida johtuvan tammakannan kehittymisestä ja valmennusosaamisen tason noususta. Aikuisten hevosten osalta saimme myös hienoa menestystä kansainvälisiltä radoilta, joskin sitä aina toivoisi enemmänkin. Suomenhevosten osallistumisaktiviteetin parantaminen ja kansainvälinen kilpailukyky ovat seikkoja, joihin tulevina aikoina suomenhevosten kanssa toimivien on syytä panostaa. Muutoin suomenhevosen vetovoima on uhattuna.

Kasvatustoiminnan taso oli erinomainen vuonna 2009. EU:n asettama kaikkien hevosten ”rekisteröintipakko” työllisti kovasti hevosjalostusliittoja ja Hippoksen toimistoa. Tästä haasteesta organisaatio selvisi hyvin. Toimintavuoden aikana valmisteltiin aktiivisesti kasvatustoiminnan pelisääntöjen muutoksia. Lämminverisen ravihevosen orivalintamenettelyt kehittyivät. Hevosjalostusliittojen toiminnan kehittämishanke alkoi laajalla selvityksellä, josta on hyvä yhdessä jatkaa vuonna 2010.

Pelitoiminnassa työ kaikkien hevospelien saamiseksi Fintotolle jatkui. Asia on edennyt eduskunnassa hiukan odotettua hitaammin, näen kuitenkin, että vuoden 2012 alusta kaikki hevospelit palaavat oikeaan kotiinsa hevosalan toimijoiden haltuun. Fintotossa on silti tehtävä vielä kovasti töitä, että muutoksesta saadaan positiiviset tulokset alalle. Hippos tuleekin omistajana kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että pelien haltuunotto on suunniteltu ja toteutettu parhaalla mahdollisella tavalla. Peliyhtiön organisaation ja sen toimintatapojen tulee kehittyä huomattavasti nykyisestä, jotta hyviä tuloksia voidaan saavuttaa.

Kehitys- ja koulutustoiminnan osalta vuosi 2009 oli vilkas. Mainittavina hankkeina on ehdottomasti pidettävä suomenhevoseen liittyneitä kehitysponnistuksia sekä nuorisotoiminnan strategiaa, jonka valmistelusta vastasi laaja joukko nuorisotoiminnan aktiiveja. Muita hankkeita olivat hevosenlihan markkinoiden kehittäminen, Hippoksen sisäisten prosessien tehostaminen taloushallinnossa, sisäisen viestinnän kehittäminen sekä Hippos-talon tietojärjestelmien osalta toteutettu pitkäjänteinen kehittämissuunnitelma. Kaikista näistä saatiin selviä nuotteja tulevalle toiminnalle.

Vuoden lopulla käynnistettiin rivakasti valtuuskunnan syyskokouksessa edellytetyt toimet pelialuekysymysten, raviratojen yhteistyön kehittämisen sekä mittaristojen kehittämisen osalta. Ravikilpailujen toimihenkilökoulutus ja muu koulutustoiminta seuraili volyymien osalta edellisten vuosien tasoa, mitä on pidettävä käytössä oleviin resursseihin nähden varsin kohtuullisena saavutuksena.

Yhteiskuntaan vaikuttavia hankkeita työstettiin kilpailutoiminnan ALV-kohtelun kehittämisen osalta sekä lannanpolttoon liittyen. Näiden eteenpäin vieminen oli ja tulee olemaan haasteellista. Ponnistuksia tullaan jatkamaan, kunnes asioihin saadaan lopullinen ratkaisu.

Työtä alan toimintojen kehittämiseksi on jatkettava kaikilla tasoilla, etenkin, kun toimintavuosi 2010 on käynnistynyt erityisen haastavana. Haasteisiin vastaaminen edellyttää kaikilta raviurheilun ja hevostalouden toimijoilta entistä suurempaa aktiivisuutta ja ennakkoluulottomuutta. Raviurheilun ja hevostalouden kestävä kehitys edellyttää, että katsomme avoimemmin kokonaisuuden etua yksittäisen toimijan tai toimijaryhmän edun sijasta. Mikään ei tällä hetkellä viittaa siihen, että positiivinen kehitystrendi saavutetaan ilman osittain koviakin ratkaisuja. Hippos ja sen tytäryhtiöt ovat valmiita katsomaan omaa toimintaansa kriittisesti ja toivon, että muutkin ovat siihen valmiita. On aika päästä alaamme leimaavasta syyllisten etsimisestä positiivisen tekemisen tielle. Sitä kautta pääsemme takaisin kasvun uralle.

Jalostus-toiminta

TERTTU PELTONEN

Suomenhevoset ja lämminveriset ravihevoset

Suomenhevosten ja lämminveristen ravihevosten kasvatusmäärät hieman vähenivät edellisvuoden tasolta taloudellisten suhdanteiden kääntyessä laskuun. Ravihevosten tuonti, varsinkin tilapäisesti tuotujen osalta, jatkui kuitenkin edelleen vilkkaana.

Tamma- ja varsanäyttelyiden järjestämiseksi edellytettiin vähintään 15 osallistujaa, mikä vähensi näyttelypäivien määrän 67:ään. Varsanäyttelyissä esitettiin kuitenkin edellisvuotta enemmän varsoja, yhteensä 1 204, joista suomenhevosia oli 853. Näyttelylautakuntia koulutettiin Lappeenrannassa helmikuussa kurssilla, jossa aiheina olivat suomenhevosen P-suunnan ratsastettavuuden ja ajettavuuden arvostelu sekä R-suunnan varsan arvostelu. Koulutukseen osallistui ennätysmäärä eli noin 80 lautakuntien jäsentä.

Vuotuiset jalostuspäivät pidettiin Lappeenrannassa. Päivien teemoina olivat ympäristö ja kasvatus.

Suomen Hippoksen hallitus päätti tammikuussa lämminveristen ravihevosten jalostusstrategiasta. Oriille ei aseteta suoritusvaatimuksia, vaan niistä tehdään ns. tuoteseloste kasvattajien avuksi. Vain eläinsuojelullisista syistä oriin siitoskäyttö voidaan kieltää. Jalostusvaliokunta kehitti tätä Tanskan mallin mukaista arvostelua kertomusvuoden aikana. Myös Ruotsissa tehtiin samanlaista muutosta EU-oikeuden tuomion C-206/05 pohjalta.

Hevosjalostusliittojen toiminnan kehittämiseksi ja neuvonnan tehostamiseksi toteutettiin projekti, jossa hallituksen asettama työryhmä selvitti liittojen rakennetta ja resursseja. Lisäksi toteutettiin Suomenhevosen verkostohanke, jonka kiertue- ja infotilaisuuksiin osallistui 500 kiinnostunutta. MMM:n Elintarviketalouden laatustrategian rahoituksella toteutettiin hanke Hevosenlihan markkinoiden tehostamiseksi ja julkaistiin infoa hevosenlihan käytöstä.

Hevostalouden kansallisen EU-tuen yksikkömaksu oli Etelä-Suomessa 157 euroa ja Pohjois-

Suomessa tukialueesta riippuen 342–373 euroa (kerroinkorjattuna 218–250 euroa). Alkuperäisrotutuen yksikkömaksu suomenhevosille oli 270 euroa.

Hevosmäärät

Hevosten kokonaismäärä oli vuoden 2009 lopussa arviolta 72 300. Näistä oli suomenhevosia 19 800 ja lämminverisiä ravihevosia 25 700. Suomenhevostammoja astutettiin kertomusvuonna 2 375 yhteensä 216 oriilla. Varsoja syntyi 1 380 eli sama määrä kuin edellisenä vuonna. Lämminveritammoja astutettiin 2 725 yhteensä 185 oriilla, joista 134 oli Suomessa astuvia ja 51 spermantuontioriita. Varsoja syntyi 1 860 eli vajaat sata varsaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Varsoista 55 syntyi kantavina maahantuoduista tammoista. Lämminverisiä ravihevostammoja siemennettiin yhteensä 2 200, joista tuontispermalla siemennettiin 314, näistä pakastespermalla 294.

Hevosten määrä Suomessa v. 1920–2009

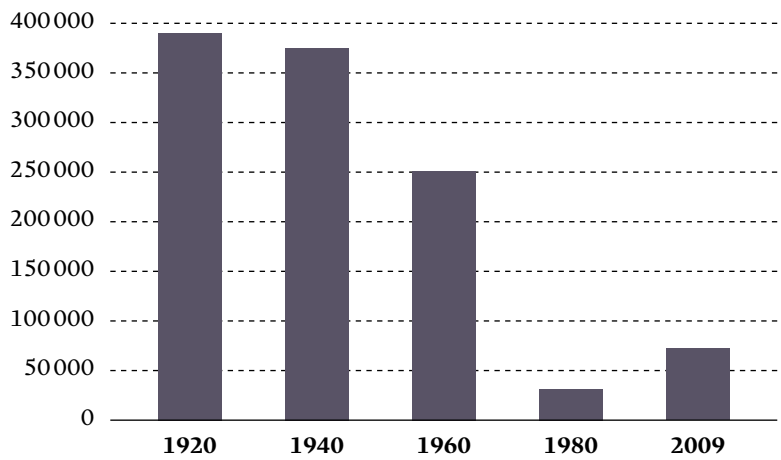

Hevosten määrä v. 2009

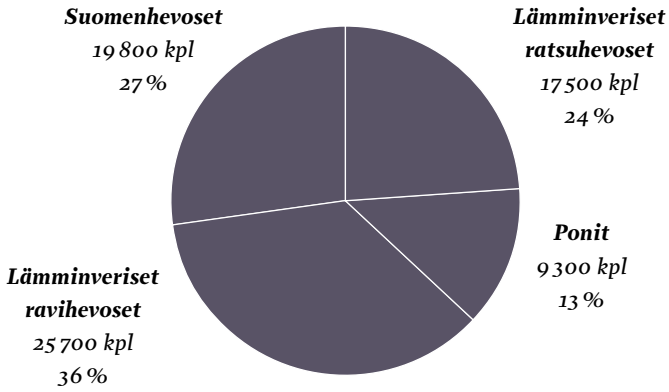

Kaikkien rotujen keinosiemennettyjen tammojen kokonaismäärä oli 74 % kaikista astutetuista tammoista. Hevosten keinosiemennysluvan haltijoita oli 84. Näistä 45 lähetti tuorespermaa eri puolille Suomea vastaanottoasemille ja tiloille, joissa siirtospermalla siemennettiin yhteensä 2 305 tammaa. 15 asemaa käytti pakastespermaa.

Seuraavasta taulukosta näkyvät kertomusvuonna eniten tammoja astuneet oriit:

Suomenhevoset	Määrä	Lämminveriset ravihevoset	Määrä
Valtraus	150	Diesel Don	91
Joihuri	134	Supertoy	89
Viesker	134	Express It	86
Liising	78	Lass Zefyr	78
Auraus	64	Anderberg	68
Villiari	58	The Bosses Lindy	65
Turo	49	Silver Pine	60
Tutuari	47	Tag The Devil	60

Suomenhevosia tunnistettiin kertomusvuonna 1 371 (v. 2008 1 439) ja Suomessa syntyneitä lämminverisiä ravihevosia 1 844 (v. 2008 1 967).

Lämminverisiä ravihevosia tuotiin yhteensä 450 (ed. vuonna 438). Tuonti jakautui maittain seuraavasti: Ruotsi 300, USA 102, Italia 14, Saksa 10, Hollanti 10, Ranska 6, Kanada 3, Tanska 3, Norja 1 ja Unkari 1. Lisäksi ulkomaan rekisterissä olevia hevosia oli valmennuksessa tai kilpailemassa Suomessa 804 (752), joista 41 oli kylmäveriravureita.

Lämminverisiä ravihevosia vietiin yhteensä 49 (ed. vuonna 66) seuraaviin maihin: Ruotsi 20, Venäjä 14, Viro 4, Ranska 2, Tanska 2, Belgia 1, Espanja 1, Italia 1, Kanada 1, Malta 1, Norja 1 ja Unkari 1. Viedyistä oli tammoja 29 ja Suomessa syntyneitä 25. Yhteensä 105 (82) suomalaisessa rekisterissä olevaa ravuria oli valmennuksessa ja kilpailemassa ulkomailla.

Kantakirjaus

Orinäyttelyt

Orinäyttelyitä pidettiin kolme, Ypäjällä tammikuussa, Kiuruvedellä maaliskuussa ja Virolahden Harjussa lokakuussa. Suomenhevosoriita esitettiin yhteensä 73 ja lämminverioriita 38.

Suomenhevosoriita hyväksyttiin kantakirjaan 67, joista J-suunnalle 46 (uusintatarkastettuja 20), Ta-suunnalle 4, R-suunnalle 11 ja P-suunnalle 6.

Lämminverioriita hyväksyttiin jalostukseen kaikkiaan 24 (uusintatarkastettuja 14), joista B-jalostusluokkaan 19, C-jalostusluokkaan 16 ja luokkien ulkopuolella hyväksyttyjä vuokraoriita 3. Ulkomaisia ravihevosoriita hyväksyttiin tuore- tai pakastespermajalostukseen 71.

Tammanäyttelyt

Tamma- ja varsanäyttelyitä pidettiin hevosjalostusliittojen alueilla yhteensä 67. Kantakirjaan hyväksyttiin 148 suomenhevostammaa, joista J-suunnalle 78 (joista 2 Valio-palkinnolla), Ta-suunnalle 4, R-suunnalle 58 (joista 5 RP-suunnalle) ja P-suunnalle 8 (joista 7 ratsastettavuus- ja 1 ajettavuuskokeen perusteella).

Lämminveritammoja merkittiin kantakirjaan yhteensä 84, joista B-jalostusluokkaan 50, C-luokkaan 28 (ilman ohjaskoetta kantakirjattiin 32) sekä A-luokkaan 3 ja AB-luokkaan 3.

Jälkeläisarvostelu

AB-jalostusluokkaan siirrettiin ori **Uno Di Jesolo** I-9401.

Tammoja palkittiin seuraavasti:

Suomenhevostammat		**Lämminveritammat**	
Valio-palkinto	13	A-jalostusluokka	9
L3 I palkinto	12	AB-jalostusluokka	19
L3 II palkinto	23		

Helsingissä 6.–8.11.2009 pidetyn valtakunnallisen varsanäyttelyn 2-vuotiaiden luokan voitti ori **Jatimatik** (Turo – Mis-Tähti, Kihin-Muisto), om. Jari Haikarainen & Rauli Kuukka, Koria.

Muut voittajat olivat ori **Kap Verde** (Jailhouse Joey – Windau, Barbeque), om. Jani Vihanti, Jyväskylä ja tamma **Helmi Vilistäjä** (Vili Ponteva – Sivilu, Rallaus) om. Jaana Teräsaho-Harainen, Hattula.

Valtakunnallisen työmestaruuskilpailun voitti 6. kesäkuuta 2009 Kokemäellä tamma **Tähti-Vie** 25,7 pist. (juoksu 1.44 – käynti 8.00 – veto 15,7), om. Matti Kyötikki, Virolahti.

Kasvatustuet

Hevostalouskertymästä vuonna 2009 eri vuosilta maksetut kasvatustuet, palkinnot ja avustukset:

Juoksijahevosten kasvattajapalkintoihin vuodelta 2008	1 784 216 €
Kuninkuusravien kasvattajapalkinnot 2008	25 700 €
Sh- ja lv- kantakirja- ym. palkinnot vuosilta 2008–2009	70 685 €
Nuorten sh- ja lv-siitostammojen laatupalkinto 2008	50 400 €
Sh- ja lv- varsanäyttelypalkinnot 2009	40 050 €
Lv-ratsujen ja ponien ktk-, näyttely- ja kilpailupalkinnot 2008	204 677 €
Suomessa syntyneiden varsojen pysyväismerkitsemiseen 2009	50 416 €
Yhteensä	**2 226 144 €**

Hevoskasvatus ja -näyttelyt 2009

		Tunnistettu hevosia						Tamma- ja varsanäyttelyt				Koulutus	Jäsen-yhd.
Hevosjalostusliitto	**Hevosia (hjl arvio)**	**Suomh.**	**Lv-ravih.**	**Lv-ravi tuonti**	**Ratsut**	**Ponit**	**R+P tuonti**	**Suomh. tammoja**	**Lv-ravi-tammoja**	**Suomh. varsoja**	**Lv-ravi-varsoja**	**Osal-listujia**	**Jäse-niä**
Etelä-Pohjanmaa	5 200	129	134	60	29	83	237	17	5	62	10	110	3 092
Etelä-Suomi	8 800	125	256	69	65	97	474	11	7	81	33	1 110	2 350
Häme	9 700	147	205	50	104	104	447	36	14	154	36	500	3 000
Kainuu	1 000	26	38	5	4	6	52	1	2	6	9	250	1 230
Keski-Pohjanmaa	1 900	81	121	32	9	2	55	15	14	27	13	39	1 400
Keski-Suomi	4 000	116	181	47	18	38	100	16	14	62	42	545	1 810
Kymen-Karjala	4 800	97	111	31	32	65	293	18	5	79	37	347	2 450
Lapin	2 100	29	24	5	5	6	49	2	2	17	6		
Mikkeli	3 400	82	86	12	17	48	143	4	2	45	15	190	1 160
Nylands län	7 000	54	59	29	101	81	538	12	0	36	7	281	1 812
Pohjanmaa	4 900	104	117	22	55	13	283	9	2	66	19	69	2 950
Pohjois-Karjala	2 900	63	83	7	19	9	110	6	3	28	37	450	1 400
Pohjois-Savo	4 700	104	169	17	33	44	168	4	5	56	31	267	3 863
Satakunnan alue	4 700	98	94	42	35	76	150	2	1	39	28	75	2 350
Svenska Österbotten	2 400	25	42	27	22	5	113	0	2	17	5	12	1 600
Varsinais-Suomi	5 500	91	124	37	54	70	382	2	5	78	23	88	1 780
Yhteensä	**73 000**	**1 371**	**1 844**	**492**	**602**	**747**	**3 594**	**155**	**83**	**853**	**351**	**4 323**	**32 247**

Tunnistettu yhteensä 8 650

Ratsu- ja ponijalostus

MINNA MÄENPÄÄ

Hevosmäärät

Ratsuhevosia ja poneja oli vuoden lopussa noin 26 800 (24 300), joista hevosia oli 17 500 ja poneja 9 300. Vuoden aikana rekisteröitiin 3 068 (1 522) tuontiratsua ja -ponia, joista lähes 2 000 oli tuotu maahan ennen vuotta 2009. Suuriin rekisteröintimääriin vaikuttaa kertomusvuoden heinäkuun 1. päivänä voimaan astunut EU-komission asetus 504/2008, joka velvoittaa kaikkien hevoseläinten rekisteröimiseen. Yleisin tuontimaa ratsuhevosilla oli Saksa, seuraavina Viro, Latvia, Hollanti ja Puola. Astutusmäärät pysyivät ponien osalta lähes samoissa lukemissa kuin edellisenä vuonna, mutta ratsuhevosten astutusmäärät laskivat. Jalostukseen hyväksytyillä ratsuhevosoriilla astutettiin 690 (780) ja poni-, islanninhevos- ja vuonohevosoriilla astutettiin 900 (920) tammaa. Näistä astutuksista 56 % oli shetlanninponioriilla. Yhteensä varsoja ilmoitettiin syntyneeksi 970 (920).

Kantakirjaus ja nuorten hevosten arvostelu sekä jälkeläisarvostelu

Ratsuhevosille ja poneille järjestettiin vuoden aikana yhteensä 24 näyttelytapahtumaa, joita olivat oripäivät, kasvattajapäivät, islanninhevosnäyttelyt, poninäyttely, laatuarvostelu sekä tamma- ja varsanäyttelyt eri puolilla maata. Jalostukseen hyväksyttiin 5 uutta puoliverioritta ja kaksi oritta sai jatkoluvan uusintatarkastuksessa. Ponioripäivillä esitettiin yhteensä 64 oritta, joista jalostukseen käyttöoikeus myönnettiin 18 uudelle tai kantakirjaan tarjotulle oriille. 12 uusintatarkastettua oritta sai edelleen jalostukseen käyttöoikeuden viideksi vuodeksi eteenpäin. Ratsuhevostammoja kantakirjattiin 112 ja ponitammoja yhteensä 96. Nuoria ratsuhevosia arvosteltiin vuoden aikana 207 ja nuoria vuonohevosia ja poneja yhteensä 370, näistä suurin osa oli shetlanninponeja. Islanninhevosia arvosteltiin kahdessa näyttelyssä yhteensä 91.

Ratsu- ja ponivaliokunta palkitsi jälkeläisarvokirjaimella 44 hevosta ja ponia. Tämän lisäksi 15 hevosta ja ponia palkittiin suoritusmerkeillä. Korkeimman tason ***-suoritusmerkin saivat puoliveritamma Antilly Z sekä edellisen jälkeläinen FWB-ori Chauvinist Z molemmat estekilpailusuorituksistaan. Lisäksi ***-suoritusmerkki myönnettiin islanninhevosoriille Viljar fra Skardi ICE 23 ISL.

Kehittämishankkeet

Laatutammahanke päättyi kertomusvuonna viimeisen tammaryhmän varsojen syntyessä. Valmistelussa oli projekti lämminveristen ratsuhevosten, ponien, islanninhevosten ja vuonohevosten jalostusohjesääntöjen uudistamiseksi. Projekti käynnistyy vuonna 2010.

Raviurheilu ja nuorisotoiminta

MATTI LAKKISTO

TOIMINTAVUODEN aikana syventynyt talouden taantuma heijastui monin tavoin raviurheilukenttään. Negatiivisen palkintokehityksen ohella myös useat muut taloudellista toimintaa kuvaavat tunnusluvut alenivat vuoden mittaan.

Totoraveja järjestävien yhteisöjen määrä väheni kahdella, kun Lapuan kilpailupäivä siirrettiin ajettavaksi Seinäjoella ja Kaukosen kilpailupäivä jäi kalenteriongelmien vuoksi ajamatta. Totoravilähtöjä järjestettiin 6 124 (vuonna 2008 6 377). Kilpailutarjonnan rakenteen kehityksestä johtuen totalisaattorilähtöjen määrä aleni edelliseen vuoteen verrattuna noin 250:lla. Neljä kalenteriin merkittyä ravikilpailua jouduttiin lähinnä olosuhdesyistä jättämään toteuttamatta. Totoravien ohella järjestettiin 51 paikallisravitapahtumaa, joista osa jääraveina.

Kilpailuihin osallistuminen säilyi talouden taantumasta huolimatta hyvällä tasolla. Kaikkiaan Suomen radoilla kilpaili 8 580 ravihevosta eli kutakuinkin sama määrä (8 536) kuin vuotta aiemmin. Muun muassa kasvatuksen, ravikilpailujen ja kilpailevien hevosten määrän perusteella Suomi on Euroopan ravimaiden keskinäisessä vertailussa neljännellä tilalla.

Raviratojen maksamat palkinnot olivat yhteensä 21,7 miljoonaa euroa. Palkintojen alenema oli noin 2,6 %, joskin Tampereella lokakuussa järjestetyn UET Grand Prix -finaalin puolen miljoonan euron palkintosuorite tasoitti muutoin negatiivista kehitystä kokonaispalkinnoissa. Opetus- ja koelähtöpalkkioita maksettiin 0,58 milj. euroa.

Kokonaispalkintojen laskiessa ja kilpailevien hevosten määrän säilyessä ennallaan yksittäisen kilpailleen hevosen keskiansiot alenivat edellisestä vuodesta. Suomenhevosten osalta keskiansio, joka

oli 2 555 euroa, aleni 7,5 %. Lämminveristen vastaava ansio oli 2 516 euroa, jossa vähennystä on vain noin prosentin verran vuoteen 2008 verrattuna.

Kilpailusuoritusten määrä säilyi edelleen korkealla tasolla. Kaikkiaan niitä kirjattiin 74 796 kappaletta, mikä on likimain sama määrä (74 220) kuin vuotta aiemmin. Sen sijaan kilpailevien ohjastajien määrä aleni edelleen ja oli nyt 2 393 (2 444). Raviradat ja hevosjalostusliitot järjestivät ajolupakursseja aiempien vuosien tapaan. Kaikkiaan kursseja toteutui 14 (16) kappaletta. Uusia C-ajolupasuorituksia hyväksyttiin 219 (284) kappaletta.

Ravihevosten omistajanvaihdoksien määrä on alentunut merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Vaihdoksia rekisteröitiin 7 514 kappaletta, mikä on noin 10 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Kilpailevien hevosten lukumäärän säilyessä ennallaan, myös vastuuvalmentajien määrä on säilynyt entisellä tasollaan. Kaikkiaan 4 161 valmentajaa kirjautti kilpailutietokantaan vähintään yhden kilpailusuorituksen vastuuvalmentajana. Valmentajalisenssien kysyntä lisenssikauden alkaessa huhtikuun alussa väheni jonkin verran. Lisenssejä hankittiin 7 450 kappaletta, jossa on vähennystä noin pari sataa edelliseen vuoteen.

Nuorten hevosten kilpailu-uran aloittaminen aikaistuu hitaasti. Vuonna 2005 syntyneistä suomenhevosvarsoista kilpaili nelivuotiaana 294, mikä on 21,9 prosenttia ikäluokasta. Kolmivuotiaita Suomessa syntyneitä lämminverivarsoja kilpaili 555, mikä vastaavasti on 33,6 prosenttia kyseisen ikäluokan rekisteröityjen varsojen määrästä. Kumpikin prosenttiluku on 0,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Opetuslähtösuorituksia kertomusvuonna hyväksyttiin 1 114 (1 061) kappaletta.

Lääkeaineiden käyttöä valvottiin Suomen eläinurheilun anti-dopingtoimikunnan alaisuudessa sekä kilpailuissa että harjoituskaudella. Vuoden aikana otettiin kaikkiaan 1 320 kilpailunäytettä ja 38 harjoituskauden näytettä. Neljä havaintoa johti rangaistusseuraamuksiin.

Kilpailujen järjestämisen keskeisimmille toimihenkilöryhmille järjestettiin aiempien vuosien tapaan koulutustilaisuuksia osittain yhteistyössä raviratojen kanssa. Suurkilpailuvalvojien rooli koulutussisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa oli aiempien vuosien tapaan merkityksellinen. Myös kilpailutapahtumien laadunvalvontaa ja turvallisuuskoulutusta jatkettiin. Kaikkiaan koulutustapahtumia järjestettiin vajaat kolmekymmentä.

Sääntövaliokunta kokoontui toimintavuoden aikana 7 kertaa. Valiokunnan pääasiallinen työ kohdistui kilpailusäätöjen toimivuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointiin ja sen myötä sääntömuutosten valmisteluun sekä muutoksenhakujen käsittelyyn.

Suomen raviradat

Keskusravirata	1
Maakuntaraviradat	19
Kesäradat	23
Harjoitusradat	n. 120

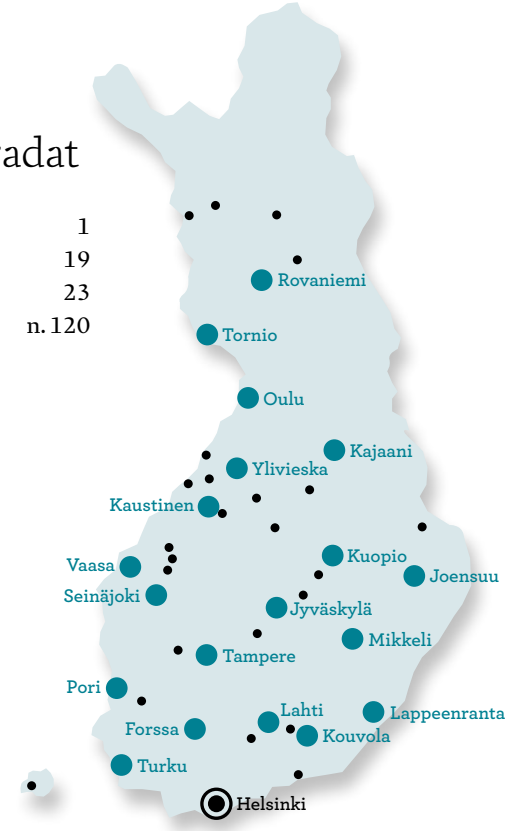

Kilpailleet hevoset

	Määrä 2009	Palkinnot milj. €	Määrä 2008	Palkinnot milj. €
Suomenhevoset	2 606	6,7	2 596	7,0
Suomessa synt. lv	4 272	10,0	4 341	11,3
Kylmäveriset	49	0,2	44	0,2
Tuonti lv*	1 702	5	992	3,3

Suomen ratojen maksamat palkinnot sekä Suomen rekisterissä ulkomailta ansaitut palkinnot

*Luvut sisältävät muutamia samoja hevosia, jotka ovat kilpailleet sekä ennen Suomen rekisteriin rekisteröintiä että sen jälkeen.

Poniravitoiminnan kehitys vuosina 2006–2009

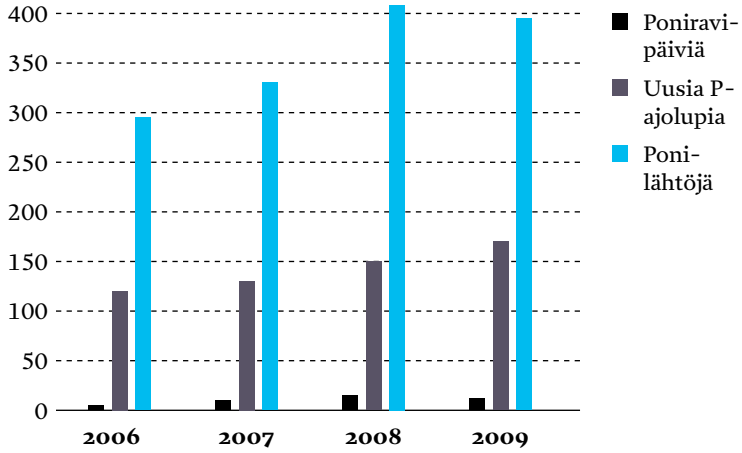

Nuoriso- ja poniravitoiminta

Raviurheilun nuorisotoiminnan suosio jatkui nuorten keskuudessa. Nuorisovastaaville ja -ohjaajille järjestettiin koulutuksia eri puolilla Suomea koulutusten keskittyessä erityisesti nuorten harrastustoiminnan kehittämiseen ja aktivointiin. Yhteistyössä kentän nuorisovastaavien kanssa päivitetty Nuorisotoiminnan strategia 2009–2013 vahvistettiin Suomen Hippoksen hallituksessa syksyllä. Tammikuussa nuorisoseminaari avasi Forssan Pilvenmäellä järjestetyn Young Power -gaalapäivän, jossa palkittiin valtakunnallisesti ansioituneita vuoden 2009 nuorisotoimijoita, nuoria ja poneja. Uusia harrastajia saatiin lajiin mukaan ja P-ajolupia suoritettiin ennätysmäärä (170).

Poniravitoiminnan vuosi 2009 (suluissa 2008):
- 395 ponilähtöä (408)
- 3 888 ponistarttia (3 738)
- 10 poniravipäivää (15)
- Ponilähtöjen palkinnot 93 883 euroa (93 118)
- 15 P-ajolupakurssia (13)
- 170 uutta P-ajolupaa (150)
- 454 kilpaillutta poniohjastajaa (446)
- 436 ponivalmentajaa
- Suomen nopein A-kat. poni Golda Apache 2.01,1 ly ja B-kat. poni Gumino 1.36,1 aly

Kilpailleet hevoset ja ohjastajat

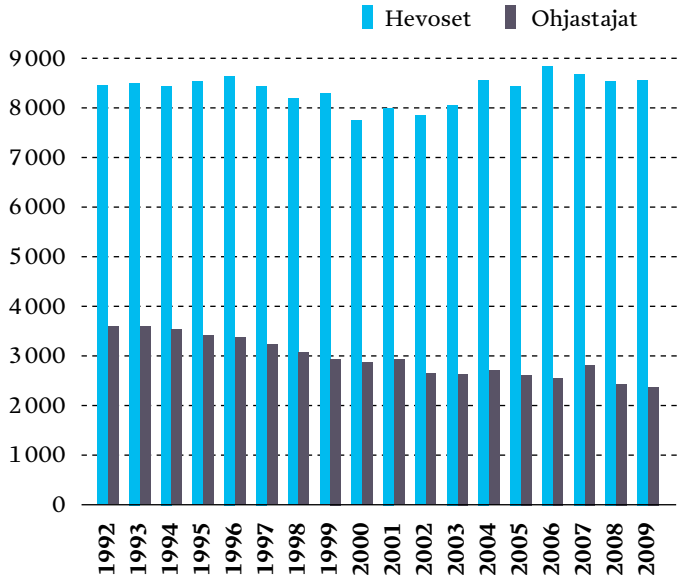

Ravikilpailut ja yleisömäärä

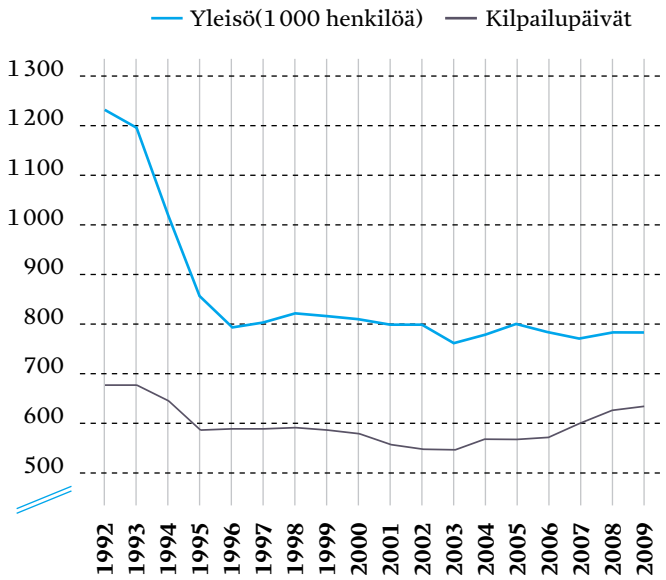

Kilpailijat ja palkinnot

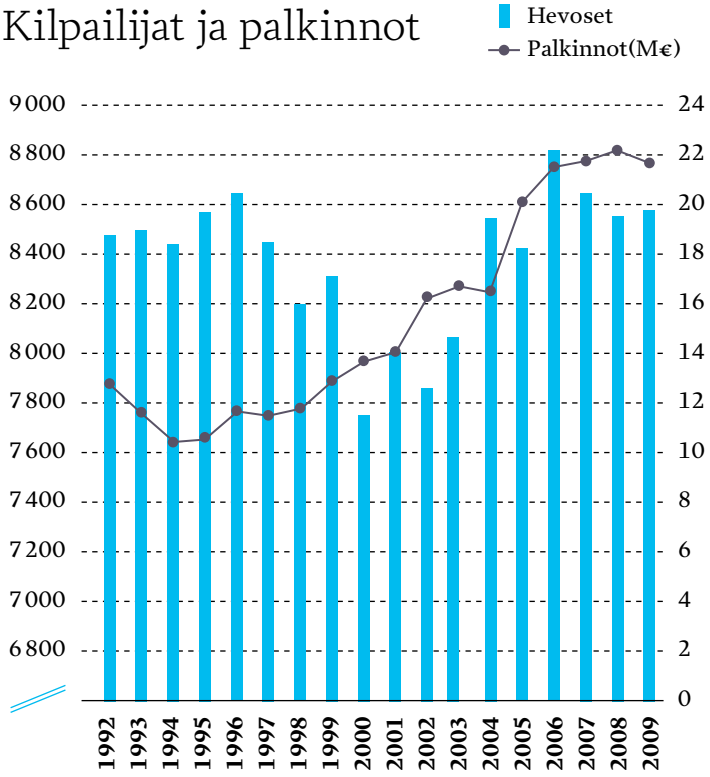

Hevospelien kehitys (M€)

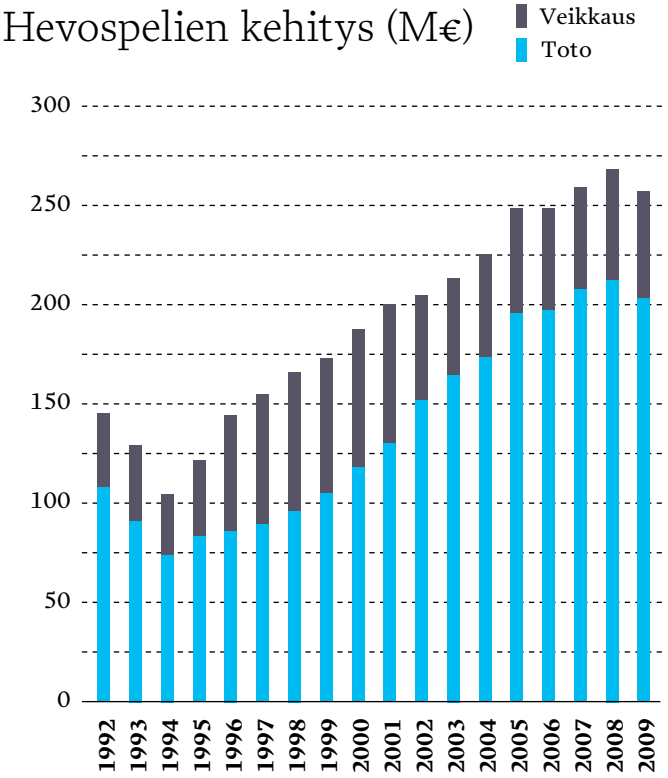

Hevospeleistä kertyvien varojen jakauma 2009

Totopelit 203,4 M€

- **Pelaajat** 150,6 M€
- **Arpajaisvero** 5,0 M€
- **Asiamiehet** 3,9 M€
- **MMM** 8,3 M€*

35,6 M€

Raviveikkaus 54,4 M€

- **Pelaajat** 35,4 M€
- **Arpajaisvero** 1,8 M€
- **Asiamiehet** 3,1 M€
- **Oy Veikkaus Ab** 7,6 M€

6,5 M€

Raviradat, Fintoto ja Suomen Hippos; pelituotot

Palkinnot 21,7 M€, opetus- ja koelähtöpalkkiot 0,58 M€

* Hevostalouskertymä, valtionapu hevostalouteen: kasvattaja-palkinnot, investointi- ja totolinjatuet, dopingtutkimukset, kansainvälinen kilpailutoiminta ja palkintotuki.

Vuoden 2009 kohokohtia

Tammikuu

Joulukuussa alkanut hevosinfluenssaepidemia rauhoittui joulun ajan kovien pakkasten myötä, mutta myötävaikutti osaltaan siihen, että Hippoksen hallitus teki vuoden ensimmäisessä kokouksessaan päätöksen hevosinfluenssarokotuksen pakollisuudesta raveissa 1.1.2010 alkaen.

Urheilullisella puolella kuukauden huippuhetket koettiin Turun V75-raveissa joissa vieraili, jälleen kerran voitokkaasti, uransa viimeistä kautta aloitellut Järvsöfaks.

Prix d'Ameriquen puolen miljoonan euron ykköspalkinnon vei ylivoimainen Maeulnes du Corta.

Helmikuu

Helmikuu alkoi yllätyksellisesti Fintoton Toto-biisin valinnalla vuoden parhaaksi radiomainokseksi Kaiku-radiomainoskilpailussa.

Jalostuspäivät pidettiin Lappeenrannassa. Teemoja olivat muun muassa hevosenpitoon liittyvät ympäristökysymykset ja tammojen tiinehtyminen.

Tuiskis, Huuveri ja Vileman edustivat suomenhevosia Pariisin kylmäveriottelussa. Jean-Michel Baziren ohjastama Tuiskis vastasi parhaasta sijoituksesta kirimällä viimeisenä kilpailupäivänä kolmanneksi.

Maaliskuu

Ravien aikatauluja viilattiin heti maaliskuun alusta alkaen: TotoTV-ravien alkamisaikaa siirrettiin ja koko raveja tiivistettiin. Tätä seurasi hieman myöhemmin toteutettu pelimixin, eli kunkin pelimuodon raveihin sijoittumisen uudistus.

Tampereella järjestettiin ensimmäiset Hevosmessut, joiden seminaariohjelma oli Suomen Hippoksen järjestämä, lisäksi Hippos ja Fintoto olivat messuilla mukana näytteilleasettajina.

Eduskunnan Hevosystävien seuran hyväntekeväisyysravuri Bokalle jatkoi hienoja otteitaan ottamalla uransa kolmannessa startissa kolmannen voittonsa.

Talven kotimaisia Suomenhevos-kisoja hallitsi Erikasson. Lämminveripuolella rahat jakautuivat tasaisemmin, hyvää työtä teki muiden muassa tuleva raviveikkaushevonen Viper Acktion. Ratsuoripäivillä hyväksyttiin jalostukseen viisi uutta oritta.

Huhtikuu

Kansainvälinen huippu-urheilukausi käynnistyi täydellä teholla huhtikuun puolessa välissä: Camilla Higness ja Peter Ingves juhlivat uudessa Seinäjoen Prix d'Etain Royalissa, Moe Brage tupsujalkojen valtaamassa Olympia-ajossa ja Souloyn monikansallisen tiimin Igor Font Finlandia-ajossa.

Olympiaravien oheisohjelmassa hevosta ja ponia vastaan juossut Wilson

Kirwa nosti raviurheilun Olympiaraviviikolla julkisuuteen, jopa molempien iltapäivälehtien etusivuille ja Kymmenen Uutisten loppukevennykseen.

Kuukausi loppui raviurheilijoita riemastuttavaan uutiseen: uutta arpajaislakia valmisteleva työryhmä esitti kaikkien hevospelien keskittämistä Fintotolle vuodesta 2012 alkaen.

Ensimmäisessä kuninkuusravirankingissa mentiin tiukasti kuningas Saran Salaman käskyn alla. Tammojen puolella rankingin ykkönen oli enteellisesti I.P. Vipotiina.

Ponioripäivillä Ypäjällä hyväksyttiin jalostukseen 16 uutta ponioritta.

Toukokuu

Solvallan Elitloppet-raveihin matkasi yli kahdenkymmenen hevosen joukkue, jonka tähdet myös menestyivät. Korven tallin Express Merett otti yllätysvoiton Sweden Cupista ja Golda Apache-poni voitti Mini-Elitloppetin. Pääkilpailun, Elitloppetin voitti isäntämaan Torvald Palema.

Toukokuussa julkaistiin ensimmäisen vuosineljänneksen isäoritilasto, jossa kärkipaikkoja pitivät Duran Hanover ja Turo.

Maaliskuussa alkanut Fintoton kultakypäräkisa nousi otsikoihin Eero Hakkaraisen huikealla suorituksella: moniin kilpakumppaneihinsa nähden vähemmän ajava Hakkarainen ajoi toukokuussa jopa 24 voittoa ja johti sillä tuloksella kisaa pitkään.

Kesäkuu

Kouvolan Kymi GP oli jälleen kerran huipputasoinen urheilutapahtuma, jonka pääosan esittäjät lennätettiin komeasti paikan päälle. Voiton vei ensi kertaa Suomessa esiintynyt Commander Crowe ja voittajaseremonioissa nähtiin jo tuttu, mutta aina ilahduttava Peter Ingves-show.

Hämeen ammattikorkeakoulu julkisti hevosyrittäjille suunnatun kyselyn vastaukset, jotka kertoivat alan yrittäjien suhtautuvan taantumasta huolimatta tulevaisuuteen luottavaisesti. Useimmat vastaajista arvioivat yrityksensä kysynnän lisääntyvän ja kannattavuuden pysyvät vähintään tyydyttävällä tasolla lähivuosina.

Hevosmedia, radat, Fintoto ja Hippos aloittivat yhteistyössä talkookampanjan, jonka tavoitteena oli houkutella alan aktiiveja tuomaan kesän aikana uusia katsojia raveihin.

Työmestaruuden voitti Tähti-Vie.

Heinäkuu

Ravikesä oli kuumimmillaan. Suur-Hollola-ajon lauantaina juhlittiin Hullumiehen yllätysvoittoa ja sunnuntaina 100 000 euron palkinnon vei yksi joukon kokemattomimmista hevosista: Bob Hope. Taustatiimillä, Kontio ja Nurmos, on kuitenkin kokemusta hevosenkin edestä.

St Micheliä odotettiin ennätykset mielessä, eikä kenenkään tarvinnut pettyä. Lauantaina tunnelman nostivat kattoon Suurmestaruuden kylmäveritammojen ME-ajalla vienyt I.P. Vipotiina ja kesän ensimmäistä kertaa radalla laulanut Pertti Puikkonen.

Sunnuntaina nähtiin vauhtikestävyyttä Ranskan malliin. Jean Michel Baziren ajama Premiere Steed johti lähdöstä maaliin ja noteerasi tammojen 1 000 metrin ratojen ME:n 9,6aly.

Elokuu

Lappeenrannan Kuninkuusraveissa juhlittiin uusia kuninkaallisia, kuningatar I.P. Vipotiinaa ja kuningas Patrikin Muistoa. Sää suosi jälleen ravikesän kohokohtaa ja Karjala sai olla muutenkin ylpeä suorituksestaan kuninkuusravien järjestelyissä.

Kuninkuusraveja seurasi paikanpäällä 46 100 katsojaa. Viikonlopun kokonaispelivaihto oli 2 778 533,90 euroa.

Suuressa suomalaisessa Derbyssä Target Hoss jatkoi ikäluokan valtiaana.

Suomenhevonen-kiertue starttasi Rovaniemeltä ja kiersi syksyn aikana läpi Suomen. Kaikkiaan kiertueen luennoille osallistui noin 500 kuulijaa.

Monté-ohjastaja Susanna Visuri voitti lajinsa Pohjoismaiden mestaruuden Kööpenhaminassa.

Syyskuu

Syyskuu alkoi mediatapahtumalla Korkeasaaren villihevosten tunnistamisella. Tapahtuma noteerattiin jopa tv-uutisissa, tosin kevennyksenä.

Turussa kilpailtiin kylmäveristen pohjoismaiden mestaruudesta. Mustien hevosten rintama oli karu vastus suomenhevosille ja norjalaiset ottivat Åsajärvenin johdolla kolmoisvoiton. Järvsöfaks sijoittui viimeisessä Suomen kilpailussaan viidenneksi.

Tampereen Teivossa ajettiin ehkä maan kaikkien aikojen korkeatasoisimmat ravit, kun samalla tiistai-illalle oli sovitettu UET Grand Prixin ja molempien rotujen Kriteriumien karsinnat.

Suomenhevosen päivää juhlittiin Ypäjän Suomenhevosten Kuninkaallisten merkeissä 5.8.

Lokakuu

Teivon UET Grand Prix ja Kriteriumit tarjosivat huikean raviurheilunäytöksen. Mammuttikokoisen ruotsalaisen kimppatallin omistama Maharajah oli pääkilpailussa kaikkien kehujen arvoinen ja kuittasi 230 000 euron ykköspalkinnon selityksittä.

Eduskunnan Hevosystävien seuran hyväntekeväisyysravuri Bokalle riemastutti tukijoukkonsa ottamalla Kriteriumissa hienoisen yllätysvoiton. Lämminveristen kisan vei Keen Leader.

Marraskuu

Toton Suomen mestaruuden voitti Jarkko Mäntylä. Toiseksi sijoittui lähes noviisi Jaajo Linnoinmaa, joka tunnetaan paremmin radiojuontajana.

Valtakunnallinen varsanäyttely pidettiin Elma-messujen yhteydessä Helsingissä. Valtakunnan parhaat varsat olivat Jatimatik, Helmi Vilistäjä ja Kap Verde.

Joulukuu

Joulukuun ehdoton kohokohta oli Lahdessa järjestetty Ravigaala, jonka sankariksi nousi harvinaisella raviurheilijan kultaisella ansiomerkillä palkittu Pekka Korpi.

Vuoden hevosena palkittiin Target Hoss ja Tähtien talliin nousi uransa päättänyt raviprinsessa Passionate Kemp.

Eduskunnan Hevosystävien seura jakoi hevosiin liittyvään lapsi- ja nuorisotyöhön yhteensä 22 500 euron avustuspotin.

Loppuvuoden ravit potivat lievää hevospulaa, kun vuoden vaihteessa voimaan tullut rokotuspakko ajoi osan hevosista kilpailutauolle.

Viestintä- ja IT-palvelut

JUKKA NISKANEN

Viestinnän vuosikello

Viestinnän vuosikello 2009 – aiheet valitaan vuosittain

Valtakunnallinen media, mukana aikakauslehdet

Valtakunnallinen media, maakunta-, alue- ja paikallislehdet

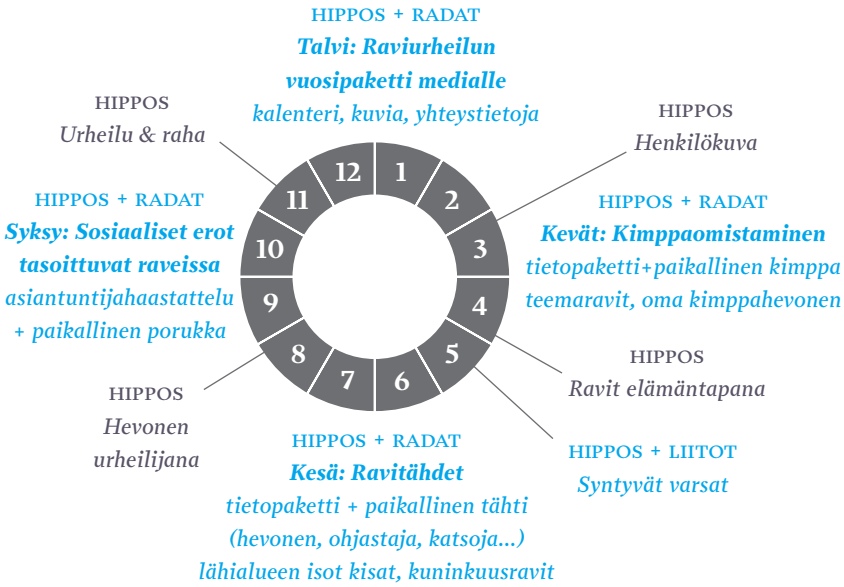

Vuoden 2009 viestintää toteutettiin viestintästrategian näyttämin suuntaviivoin. Operatiivisena työkaluna otettiin käyttöön viestintäkello, jonka avulla nostettiin yhdessä raviratojen ja hevosjalostusliittojen kanssa valtakunnallisia ja alueellisia aiheita mediaan. Erityisesti onnistuttiin aikakauslehdille tarjotuissa juttuaiheissa. Ravien ja toton mielikuvien ja tunnettuuden parantamiseksi on edelleen tehtävä runsaasti töitä. Viestintäosastolta erityisvenymistä vaativat mm. ensimmäistä kertaa Tampereella järjestetyt hevosmessut, kesäkauden suurkilpailut ja loppuvuonna Lahdessa järjestetty ravigaala. Miljoonakävijät keräävä Hippoksen nettiportaali säilyi vuoden 2009 ajan ulkoasultaan entisellään, kun pitkään tavoitteena ollut uudistaminen edelleen lykkääntyi resurssien puutteen vuoksi. Tärkein, eli nettisivuston sisältö, pystyttiin hoitamaan suunnitellusti.

Kuninkuusravit on julkisuusarvoltaan vuoden selvästi merkittävin ravitapahtuma. Lappeenranta onnistui järjestelyissään mainiosti, kun valtakunnallinen mediahuomio keskittyi elokuun alussa Etelä-Karjalaan. Kunniamaininnan ansaitsee paikallinen yhteistyö YLEn aluetoimituksen kanssa. Hippoksen viestinnässä mediakärjeksi nousi tamma I.P. Vipotiina. Hevonen itse huolehti

Viestintästrategia

Kohderyhmänä noin 800 000 suomalaista

- Nykyiset raveissa kävijät 160 000–200 000
- Raveista kiinnostuneet suomalaiset aikuiset 21 % 750 000–800 000

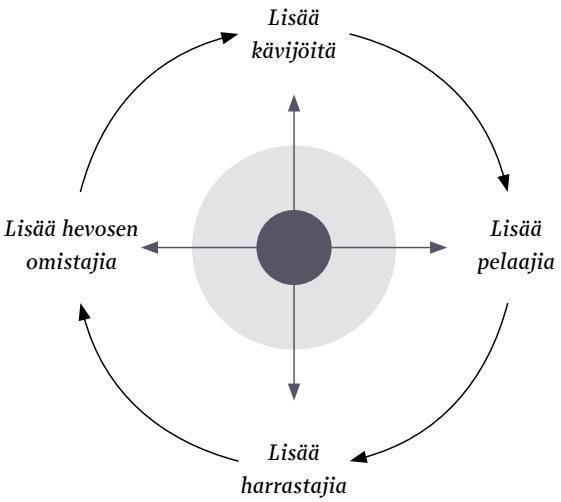

draaman onnistumisesta täydellisesti, kun Mikkelissä ravatun ME-tuloksen jatkoksi tamma kruunattiin myös ravikuningattareksi. Ravikuningas Patrikin Muisto mielenkiintoisine taustajoukkoineen herätti myös runsaasti huomiota.

Raviurheilun näkyvyys sanomalehdissä vähentyi neljäntenä vuotena peräkkäin. Vuoteen 2008 verrattuna palstamillimetrejä menetettiin 11,8 prosenttia ja vuoden 2006 lukemista on tultu 29 % alaspäin. Osasyinä ovat printtimedian oma murros ja urheilusivujen jyrkästi vähentyneet sivumäärät, mutta suuntaus on joka tapauksessa huolestuttava. Televisionäkyvyys suurimmilla kanavilla oli vuonna 2009 hieman aiempia vuosia parempi.

Hyväntekeväisyysravuri Bokalle ravasi Tampereella Kriterium-ajon voittoon ja Eduskunnan Hevosystävien seuralle kaikkiaan lähes 30 000 euroa jaettavaksi hyviin tarkoituksiin. Edunsaajiksi valikoituivat mm. vammaisratsastus, raviurheilun nuorisotoiminta ja suomalaiset päiväkodit, joille lahjoitettiin suomenhevosen juhlavuoden teemoittamana 102 keinuhevosta.

Hevosjalostuksen ja raviurheilun Heppa-tietojärjestelmä toimi ilman katkoksia. Järjestelmän käyttäjämäärät lisääntyivät runsaasti. Tunnuksellisten käyttäjien määrä nousi jo yli 3 000:een ja kuukausittaisten kävijöiden lukumäärä oli parhaimmillaan yli 120 000. Heppa-järjestelmän kehitystyön suurimpia ponnistuksia olivat hevosten uuden yhteiseurooppalaisen UELN-rekisterinumeron toteutus ja käyttöönotto sekä ravihevosten rokotustietojen keräämisen toteutus.

Uutisseuranta 2004–2009

Palstamillimetrit maakunnallisissa sanomalehdissä

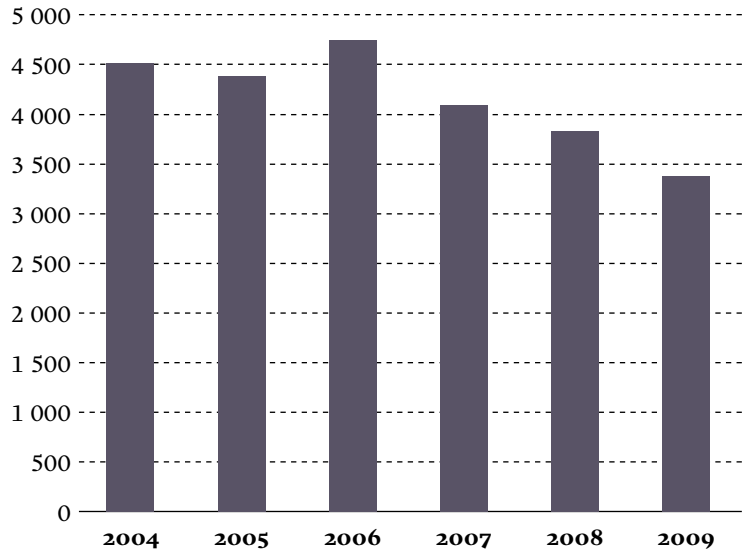

Mediaseuranta 1998–2009

Raviurheilu TV:ssä

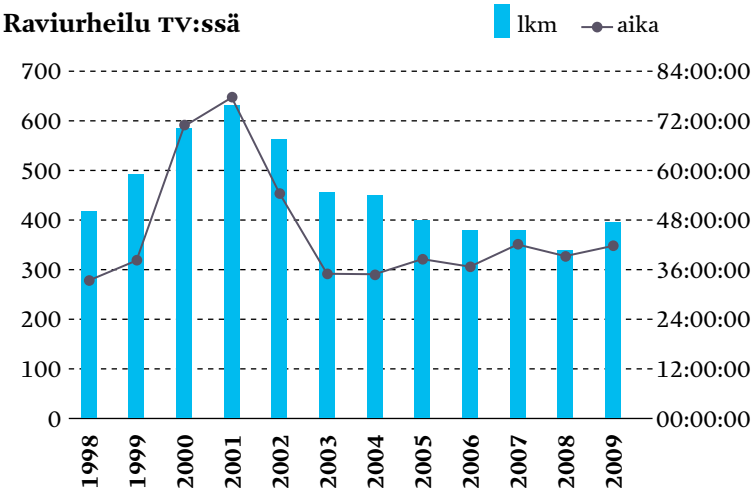

Kuvat printtissä

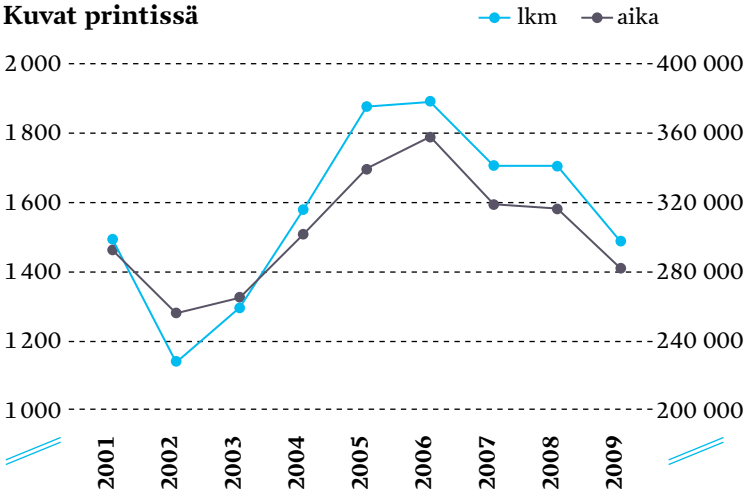

Hallituksen toiminta-kertomus »

tilikaudelta 1.1.–31.12.2009

Suomen Hippos ry:n hallitus. Edessä vasemmalta Pekka Korpi, Mika Lintilä (pj) ja Kaisa Tolonen (valtuusk. vpj). Takana vasemmalta Kari Haapiainen (vpj), Kristiina Ertola, Ismo Kovanen ja Markku Lääkkölä (valtuuskunnan pj). Kuvasta puuttuvat Hannu Nivola ja Aino-Maija Luukkonen.

Tilikauden olennaiset tapahtumat

Vuoteen 2009 lähdettiin raviurheilussa ja hevostaloudessa epävarmoin mielin. Kansantaloudessa ja alan muussa toimintaympäristössä oli ilmassa selvästi havaittavia taantuman merkkejä. Vuodesta 2009 selvittiin vielä varsin kohtuullisesti. Raviurheilun ja hevostalouden yleinen toiminnan aktiviteetti säilyi vähintään tyydyttävällä tasolla.

Hippoksen hallitus päätti säästötoimista ja toimintaa yksinkertaistavista ratkaisuista, mikä herätti keskustelua ja toimintaa, mutta päätyi kaikkia osapuolia tyydyttävään lopputulokseen. Pelitoiminnassa työ kaikkien hevospelien saamiseksi Fintotolle jatkui.

Vuoden lopulla käynnistettiin valtuuskunnan syyskokouksessa edellytetyt toimet pelialuekysymysten, raviratojen yhteistyön kehittämisen sekä mittaristojen kehittämisen osalta. Yhteiskuntaan vaikuttavia hankkeita työstettiin kilpailutoiminnan ALV-kohtelun kehittämisessä sekä lannanpolttoon liittyen.

Totopelien myynti kotimaassa laski 203,4 milj. euroon eli -4,3 %. Vuoden aikana järjestettiin kaikkiaan 633 (2008 625) Toto-ravit, joissa ajettiin yhteensä 6 124 (6 377) totoravilähtöä. Suomessa järjestetyissä Toto-raveissa maksettiin vuonna 2009 palkintoja yhteensä 21,7 milj. euroa (-2,6 %) ja opetuslähdöt mukaan lukien 22,2 milj. euroa.

Hevosjalostusliittojen toiminnan kehittämiseksi ja neuvonnan tehostamiseksi selvitettiin liittojen rakennetta ja resursseja. Lisäksi toteutettiin Suomenhevosen verkostohanke ja MMM:n Elintarviketalouden laatustrategian rahoituksella hanke Hevosenlihan markkinoiden tehostamiseksi julkaisten infoa hevosenlihan käytöstä.

Kasvattajapalkinnot maksettiin ennalta Hippoksen varoin kesäkuussa.

Kilpailukalenterin valmistelussa toimittiin tiiviissä yhteistyössä raviratojen ja peliyhtiö Fintoton kanssa ja hyödyntäen myös raviratojen tunnuslukuja kilpailupäivien määrittelyssä. Raviratojen toimintaa ja taloutta kuvaava talousselvitys tehtiin ja tulosmittareiden kehittäminen jatkui.

Lääkeaineiden käyttöä valvottiin Suomen eläinurheilun anti-dopingtoimikunnan alaisuudessa sekä kilpailuissa että harjoituskaudella. Vuoden aikana otetuista 1 320 näytteestä neljä havaintoa johti rangaistusseuraamuksiin.

Kilpailujen järjestämisen keskeisimmille toimihenkilöryhmille järjestettiin vajaat kolmekymmentä koulutustapahtumaa yhteistyössä raviratojen ja suurkilpailuvalvojien kanssa. Myös kilpailutapahtumien laadunvalvontaa ja turvallisuuskoulutusta jatkettiin.

Vuoden 2009 viestintää toteutettiin viestintästrategian suuntaviivoin. Operatiivisena työkaluna käyttöön tuli viestintäkello, jolla yhdessä raviratojen ja hevosjalostusliittojen kanssa saatiin valtakunnallisia ja alueellisia aiheita mediaan. Erityisesti onnistuttiin aikakauslehdille tarjotuissa juttuaiheissa. Ravien ja toton mielikuvien ja tunnettuuden parantamiseksi on edelleen runsaasti tehtävää.

Merkittävimpiä tapahtumia olivat mm. ensimmäistä kertaa Tampereella järjestetyt hevosmessut, kesäkauden suurkilpailut ja loppuvuonna Lahdessa järjestetty ravigaala. Hippoksen nettiportaalin ulkoasu säilyi 2009 entisellään, kun tavoitteena ollut uudistus lykkääntyi resurssipuutteen vuoksi. Tärkein eli sisältö hoidettiin suunnitellusti.

Konsernin sisäistä yhteistyötä osapuolten kesken selkeytettiin edelleen. Hevosurheilulehti käynnisti lehden verkkoversion ja verkkokaupan ja solmi vuoden lopussa sopimuksen pelivihjeiden ja uutisten tuotannosta Fintoto Oy:lle 1.2.2010 alkaen.

Jalostus- ja rekisteröintipalvelut

Palvelutoiminta jatkui hyvin työn täyteisenä heinäkuun 1. päivänä voimaan tulleen EU:n komission asetuksen 504/2008 velvoitettua kaikkien hevoseläinten rekisteröimiseen.

Hevostalouskertymästä maksettiin vuoden aikana jalostustoimintaan kasvatustukina ja palkintoina yhteensä 2,2 milj. euroa (2008 2,1 milj. €). Kansallinen hevostalouden EU-tuki oli 157—373 euroa siitostammaa kohden.

Vuotuiset jalostuspäivät teemoina ympäristö ja kasvatus pidettiin ja näyttelylautakuntia koulutettiin Lappeenrannassa.

Hippoksen hallitus päätti jalostusvaliokunnan esityksestä tammikuussa lämminveristen ravihevosten jalostusstrategiasta ja ns. tuoteselosteen käyttöönotosta Tanskan ja Ruotsin mallien mukaisesti.

Hevosjalostusliittojen toiminnan kehittämiseksi ja neuvonnan tehostamiseksi selvitettiin liittojen rakennetta ja resursseja. Lisäksi toteutettiin Suomenhevosen verkostohanke, jonka tilaisuuksiin osallistui 500 kiinnostunutta. MMM:n Elintarviketalouden laatustrategian rahoituksella toteutettiin hanke Hevosenlihan markkinoiden tehostamiseksi ja julkaistiin infoa hevosenlihan käytöstä.

Hevosten lukumäärä oli vuoden lopussa noin 72 300 kpl. Suomenhevosia oli 19 800 (edellisenä vuonna 19 750) ja lämminverisiä ravihevosia 25 700 (25 300) sekä ratsuhevosia 17 500 (15 500) ja poneja 9 300 (8 800).

Tammoja astutettiin 6 770 kpl (6 940). Näistä oli suomenhevosia 2 375 (2 380) ja lämminverisiä ravureita 2 725 (2 890). Ratsu- ja ponitammoja astutettiin yhteensä 1 670 (1 680).

Suomenhevosvarsoja tunnistettiin 1 371 (1 439), lämminverisiä ravihevosvarsoja 1 844 (1 967) sekä ratsuhevos- ja ponivarsoja 3 068 (1 522). Hevosia tuotiin edellisvuotta vähemmän. Tunnistuksiin sisältyy noin 2000 ennen vuotta 2009 tuotua ratsua ja ponia, jotka tunnistettiin EU-asetuksen 504/2008 tultua voimaan 1.7.2009. Lämminverisiä ravihevosia tuotiin ja sertifikoitiin yhteensä 450 (438).

Orinäyttelyitä pidettiin kolme sekä tamma- ja varsanäyttelyitä 67, (v. 2008 yhteensä 77). Kantakirjaan hyväksyttiin 91 oritta (83) ja 232 tammaa (212). Ratsu- ja poninäyttelyitä järjestettiin 24 (21). Näyttelyissä kantakirjattiin yhteensä 37 (35) oritta ja 208 (196) tammaa.

Raviurheilupalvelut

Toto-ravitarjonta säilyi likimain entisellä tasolla 2009. Toimialan kasvu kuitenkin taittui kertomusvuonna runsaan vuosikymmenen jatkuneen kasvun jälkeen. Jatkossa tärkeimpänä kilpailukeinona toimivat toiminnan laatu sekä kilpailukysynnän ja -tarjonnan hallittu tasapainottaminen.

Suomen Hippoksen jäsenyhteisöt järjestivät toimintavuoden aikana 633 Toto-ravit, joissa ajettiin yhteensä 6 124 totoravilähtöä. Vuonna 2008 kilpailupäiviä oli yhteensä 625 ja totoravilähtöjä 6 377. Suomen rekisterissä kilpailleita hevosia oli yhteensä 8 580 kpl (2008 8 536). Toto-ravikilpailuissa Suomessa maksettujen palkintojen yhteismäärä oli 21,7 milj. euroa. Lasku edellisestä vuodesta oli -2,6 %. Uusia ajolupia myönnettiin 219 kpl (284).

Henkilöstö ja organisaatio

Suomen Hippoksen palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 39 (2008 36) henkilöä. Toiminnoittain henkilöstö jakautui 31.12.2009 seuraavasti:

Jalostus- ja rekisteröintipalvelut	13
Raviurheilupalvelut	9
Viestintä ja IT	6
Johto, talous ja hallintopalvelut	9
Yhteensä	37

Henkilöstön keskimäärässä ovat mukana kahdeksan määräaikaista toimihenkilöä, joista 5 sisältyy myös vuoden lopun määrään. Hippoksen henkilöstöön kuuluu toimihenkilöitä, jotka palvelevat kaikkia konserniyksiköitä. Näiden henkilöiden palkkamenot on jaettu konserniyksiköiden kesken aiheuttamis- ja suoriteperiaatteella.

Hallitus

Kansanedustaja **Mika Lintilä**, s. 1966, Toholampi, hallituksen puheenjohtaja 14.05.2008 alkaen, hallituksen jäsen 13.05.2005 alkaen. Keskeisimmät muut luottamustoimet: Suomen Pankin pankkivaltuutettu, Sitran hallintoneuvoston jäsen.

Toimitusjohtaja **Kari Haapiainen**, s. 1958, kasvatustieteen maisteri, Espoo, hallituksen varapuheenjohtaja 14.05.2008 alkaen, hallituksen jäsen 01.01.2001 alkaen. Keskeisimmät muut luottamustoimet: Vermon Ravirata Oy hallituksen puheenjohtaja, Raittius- ja urheiluseura Zoom ry Presidentti.

Käräjätuomari **Ismo Kovanen**, s. 1960, OTK, varatuomari, Mikkeli, hallituksen varapuheenjohtaja 14.05.1999–14.05.2008, hallituksen jäsen 14.05.2008 alkaen. Keskeisimmät muut luottamustoimet: Suomen Hippos ry:n sääntövaliokunnan puheenjohtaja, SEY:n liittovaltuuston puheenjohtaja. SHKL:n hallituksen jäsen.

Eläinlääkäri **Kristiina Ertola**, s. 1962, eläinlääkäri, Ylöjärvi, hallituksen jäsen 17.05.2006 alkaen. Keskeisimmät muut luottamustoimet: Pohjois-Hämeen Hippos ry:n ja Tampereen Ravirata Oy:n hallituksen jäsen.

Ravivalmentaja **Pekka Korpi**, s. 1949, Vihti, hallituksen jäsen 12.05.1995 alkaen. Keskeisimmät muut luottamustoimet: Vermon Ravirata Oy:n hallituksen jäsen.

Hannu Nivola, s. 1957, Uusikaupunki, hallituksen jäsen 14.05.2008 alkaen. Keskeisimmät muut luottamustoimet: Turun Hippos ry:n ja Varsinais-Suomen Hevosjalostusliitto ry:n puheenjohtaja.

Kansanedustaja, yrittäjä **Reijo Paajanen**, s. 1950, hotelli- ja ravintola-opistotutkinto, Lappeenranta, hallituksen jäsen 14.05.2008–13.05.2009.

Kaupunginjohtaja **Aino-Maija Luukkonen**, s. 1958, VTL MPH, Pori, hallituksen jäsen 13.05.2009 alkaen.

Hallitus piti vuoden aikana 12 kokousta sekä kaksi yhteisneuvottelua Fintoto Oy:n hallituksen kanssa. Näihin osallistuivat myös valtuuskunnan puheenjohtaja Markku Lääkkölä ja varapuheenjohtaja Kaisa Tolonen. Hallituksen sihteerinä toimi toimitusjohtaja Pekka Soini.

Tilintarkastajat

KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy, päävastuullisena tarkastajana Tapani Vuopala (KHT), sekä Ossi Sopen-Luoma (HTM).

Suomen Hippoksen ja konsernin taloudellinen tulos

Tuloslaskelman mukainen emoyhteisön ylijäämä on 83 565,68 euroa. Edellisenä vuonna alijäämä oli -28 063,60 euroa. Konsernin tuloslaskelman ylijäämä vuodelta 2009 on 304 538,92 euroa (2008 alijäämä -692 155,89). Konsernin tulos parani edellisestä vuodesta emoyhteisön ja Fintoto Oy:n tulosten parantumisen sekä Fintoto Oy:n rahoitussijoitusten myönteisen kehityksen vuoksi. Yhdis-

tyksen omavaraisuusaste (oman pääoman osuus taseen loppusummasta) on 63,7 % (66,2 %) ja konsernin omavaraisuusaste 55,4 % (56,7 %). Suomen Hippoksella on tilikauden lopussa korollista velkaa 884 te.

Tilikauden tuloksen käsittely

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämä 83 565,68 euroa kirjataan yhdistyksen omaan pääomaan.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hevostalouden näkymät kääntyivät kansainvälisen finanssikriisin seurauksena yleisen taloustilanteen mukana laskuun. Hippos kehittää edelleen yhteistyössä Fintoto Oy:n ja raviratojen kanssa kilpailutarjontaa ja tapahtumien sisältöä suhdannetilanteen riskien minimoimiseksi. Palveluja sekä kilpailu- ja pelitoimintaa alan sidosryhmien kanssa yhteistyössä kehittämällä pyritään parantamaan kotimaisen hevoskasvatuksen mahdollisuuksia. Kustannuskehitystä ja ratojen talousasemaa seurataan tiiviisti.

Fintoto Oy:n pitkäaikainen toimitusjohtaja agronomi, M. Sc Ilmari Halinen, joka vv. 1994–2001 toimi yhdistyksen toimitusjohtajana, vapautui yhtiön hallituksen päätöksellä palveluksesta 3.3.2010. Vt. toimitusjohtajaksi oman toimen ohella nimitettiin 3.3.2010 yhtiön hallituksen puheenjohtaja, ETM Pekka Kaikkonen.

Hippoksen ja konserniyhtiöiden tietojärjestelmien toimivuutta ja palvelutuotannon tehokkuutta kehitetään edelleen. Suomen Hevosurheilulehti Oy täydentää verkkolehden julkaisuvaihtoehtoja ja tuottaa 1.2.2010 alkaen Fintoto Oy:n Toto- ja muiden kotimaisten ravipelien vihje- ja uutispalvelun sekä täydentää tarjontaansa uusiutuvalla tuotesortimentilla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Kansainvälinen finanssikriisi ja kansantalouden suhdannetilanne vaikuttavat sekä pelimyynnin kehitykseen että raviurheilun ja hevostalouden toimintaedellytyksiin. Ratkaisevaa on, miten kansantalous kehittyy jatkossa.

Sisäasiainministeriön nimittämä arpajaislain uudistamista koskeva hanke jätti mietintönsä huhtikuussa 2009. Arpajaislain uudistamisen kakkosvaiheessa esitetään mm., että kaikki hevospelit siirtyvät Fintoto Oy:lle. Samalla valtio nimeäisi nykyistä suuremman osan yhtiön hallituksen jäsenistä. Lakiesityksen 1. vaihe on eduskunnan käsittelyssä ja hankkeen 2. vaiheen odotetaan etenevän eduskunnan käsittelyyn ja vahvistettavaksi ennen huhtikuun 2011 eduskuntavaaleja. Lakimuutos on ratkaiseva hevosalan kehittymisedellytyksille. Konsernin tähtäimessä on kaikkien hevospelien haltuunotto viimeistään vuoden 2012 alusta.

Edunsaajien kannalta merkittävin ulkoinen riski on kansantaloutemme heikko kehitys. Myös pelikohdetarjonnan häiriöt sekä Toto-pelien luotettavuusriskit saattavat olennaisesti haitata tavoiteltujen tulosten saavuttamista. Konserniyhteistyönä on kohotettu valmiutta sekä suhdannetilanteen että mahdollisten riskien vaikutusten minimoimiseksi.

Alan arvonlisäverokäytännön yhtenäistäminen on tärkeää, jotta hevostalouden kehittymisen edellytykset voidaan taloudellisesti turvata.

Konsernin rahoitusarvopapereihin kohdistuu sijoitusten luonteen mukaisesti kurssiriski, mikäli yleinen taloustilanne heikentyy. Hippos-konsernin yksiköt ovat suojanneet vakuutuksin olennaisten toimintojen keskeytysten taloudelliset riskit. Käyttöomaisuus on vakuutettu täydestä arvosta.

Tuloslaskelma

			Suomen Hippos ry 1.1.–31.12. 2009	Suomen Hippos ry 1.1.–31.12. 2008	Konserni 1.1.–31.12. 2009	Konserni 1.1.–31.12. 2008
Varsinainen toiminta	**Jalostus- ja kilpailutoiminta**					
	Tuotot	Palvelumaksut	3 121 757	2 975 738	2 238 543	2 133 701
		Valtionavustukset	570 953	572 955	570 953	572 955
	Kulut	Henkilöstökulut	1 514 207	1 490 306	1 514 207	1 490 306
		Muut kulut	1 920 085	2 098 503	1 913 039	2 094 542
	Tuotto-/kulujäämä		**258 418**	**-40 117**	**-617 750**	-878 192
	Pelitoiminta (Fintoto Oy)					
	Tuotot				212 557 328	221 944 871
	Pelivoitot ja verot				164 038 670	171 402 504
	Bruttokate				48 518 659	50 542 366
	Kulut	Henkilöstökulut			1 785 730	1 742 565
		Poistot ja arvonalennukset			993 086	380 722
		Muut kulut			44 199 866	47 443 864
		Rahoitustuotot ja -kulut (-)			13 857	29 545
	Tuotto-/kulujäämä		0	0	1 553 833	1 004 761
	Kertynyt tuotto-/kulujäämä		**258 418**	**-40 117**	**936 084**	**126 569**
	Julkaisutoiminta (Suomen Hevosurheilulehti Oy)					
	Tuotot				2 784 200	2 685 535
	Kulut	Henkilöstökulut			959 000	906 275
		Poistot ja arvonalennukset			26 618	16 529
		Muut kulut			1 643 432	1 553 194
		Rahoitustuotot ja -kulut (-)			2 574	26 437
		Tuloverot			8 675	49 332
	Tuotto-/kulujäämä		0	0	149 050	186 642
	Kertynyt tuotto-/kulujäämä		**258 418**	**-40 117**	**1 085 134**	**313 211**
	Yleiskulut ja -tuotot					
	Tuotot	Palvelumaksut	315 115	234 606	59 443	33 123
	Kulut	Henkilöstökulut	274 584	231 818	274 584	231 818
		Poistot ja arvonalenn.	249 344	209 987	249 344	209 987
		Rahoitustuotot ja -kulut (-)	401 707	475 335	400 929	469 475
		Muut kulut	182	0	182	0
	Tuotto-/kulujäämä		-610 338	-682 534	-865 230	-878 157
	Tuotto-/kulujäämä ennen varainhankintaa		**-351 919**	**-722 651**	**219 903**	**-564 946**
Varainhankinta	Jäsenmaksut		12 800	12 800	12 800	12 800
	Puhelinpalvelun tuotot		958	1 373	958	1 373
	Tuotto-/kulujäämä		13 758	14 173	13 758	14 173
	Tuotto-/kulujäämä ennen sijoitus- ja rahoitustoimintaa		**-338 161**	**-708 479**	**233 662**	**-550 773**
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	Tuotot		468 795	653 055	117 945	205 624
	Kulut		60 397	82 834	60 397	457 200
	Tuotto-/kulujäämä		408 398	570 221	57 548	-251 576
	Tuotto-/kulujäämä ennen satunnaiseriä		**70 236**	**-138 257**	**291 209**	**-802 350**
	Satunnaiset tuotot		13 329	110 194	13 329	110 194
	Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)		**83 566**	**-28 064**	**304 539**	**-692 156**

Tase

Vastaavaa			Suomen Hippos ry 31.12.2009	Suomen Hippos ry 31.12.2008	Konserni 31.12.2009	Konserni 31.12.2008
Pysyvät vastaavat	Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	1 298 973	1 411 407	3 466 003	2 352 684
		Muut pitkävaikutt. menot	187 230	278 679	187 230	278 679
	Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	89 230	119 334	392 292	551 401
		Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	26 244	31 390
	Sijoitukset	Osuudet saman konsernin yrityksissä	2 342 483	2 342 483	1 993 747	1 993 747
		Muut osakkeet ja osuudet	230 041	238 450	241 941	250 351
	Pysyvät vastaavat yhteensä		**4 147 956**	**4 390 353**	**6 307 457**	5 458 252
Vaihtuvat vastaavat	Vaihto-omaisuus	Valmiit tuotteet/tavarat	0	0	61 242	31 809
	Lyhytaikaiset saamiset	Myyntisaamiset	60 092	67 075	962 756	779 204
		Saamiset saman konsernin yrityksiltä	241 300	105 136	0	0
		Muut saamiset	1 024 971	754 077	1 041 283	812 691
		Siirtosaamiset	247 163	235 499	1 322 216	1 374 809
	Rahoitusvarat	Sijoitusrahastot	740 152	600 081	3 085 706	4 386 328
	Rahat ja pankkisaamiset		921 823	887 416	3 592 477	2 701 302
	Vaihtuvat vastaavat yhteensä		**3 235 501**	**2 649 282**	**10 065 680**	**10 086 143**
	Vastaavaa yhteensä		**7 383 457**	**7 039 635**	**16 373 137**	**15 544 395**

Vastattavaa			Suomen Hippos ry 31.12.2009	Suomen Hippos ry 31.12.2008	Konserni 31.12.2009	Konserni 31.12.2008
Oma pääoma	Yhdistyksen oma pääoma		3 956 552	3 984 616	2 991 525	3 019 588
	Osakepääoma				0	0
	Ylikurssirahasto		0	0	998	998
	Sakkorahasto		662 985	701 691	662 985	701 691
	Edellisten tilikausien voitto/tappio (-)		0	0	5 115 050	5 779 142
	Tilikauden ylijäämä/voitto/tappio (-)		83 566	-28 064	304 539	-692 156
	Oma pääoma yhteensä		**4 703 103**	**4 658 244**	**9 075 096**	**8 809 264**
Vieras pääoma	Lyhytaikainen	Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	883 545	534 591	883 545	534 591
		Saadut ennakot	0	0	637 054	623 905
		Velat saman konsernin yrityksille	9 266	18 604	0	0
		Ostovelat	286 422	282 736	755 322	767 411
		Muut velat	1 049 965	1 174 579	1 138 599	1 244 498
		Siirtovelat	451 156	370 882	3 883 520	3 564 727
	Vieras pääoma yhteensä		**2 680 354**	**2 381 392**	**7 298 041**	**6 735 131**
	Vastattavaa yhteensä		**7 383 457**	**7 039 635**	**16 373 137**	**15 544 395**

Rahoituslaskelma

		Hippos 2009	Hippos 2008	Konserni 2009	Konserni 2008
Varsinaisen toiminnan rahavirta	Voitto / tappio (-) ennen satunnaisia eriä ja veroja	70 236	-138 257	299 884	-753 018
	Rahoitustuotot ja -kulut	-410 587	-578 010	39 274	-341 288
	Oikaisut liikevoittoon:				
	•Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalennukset	249 344	209 987	1 269 047	607 238
	•Realisoitumattomat arvonmuutokset sijoitusrahastoista	0	0	-113 435	361 969
	•Varainhankinta	-13 758	-14 173	-13 758	-14 173
	•Muut oikaisut	2 667	0	0	-17 418
	Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	**-104 766**	**-520 453**	**1 481 012**	**-156 689**
	Käyttöpääoman muutos	-231 730	-8 217	-175 029	-351 575
	Varsinaisen toiminnan rahavirta ennen rahoituseriä	**-336 496**	**-528 671**	**1 305 984**	**-508 263**
	Maksetut korot ja muut vars. toiminnan rahoituskulut	-15 738	-31 446	-25 451	-31 460
	Saadut osingot varsinaisesta toiminnasta	114	78	343	695
	Saadut korot ja rahoitustuotot	1 948	22 052	24 012	78 156
	Maksetut, välittömät verot	0	0	-8 675	-49 332
	Sakkorahaston tuotto/kulu	-38 706	20 118	-38 706	20 118
	Rahavirta ennen satunnaisia eriä	**-386 212**	**-517 870**	**1 257 507**	**-490 086**
	Satunnaiset erät	13 329	110 194	13 329	110 194
	Varsinaisen toiminnan rahavirta	**-372 882**	**-407 676**	**1 270 836**	**-379 892**
Varainhankinnan rahavirta	**Varainhankinnan tuottojäämä**	**13 758**	**14 173**	**13 758**	**14 173**
Sijoitus-toiminnan rahavirta	Sijoitustoiminnan tuotot*	234 285	677 431	117 945	205 624
	Sijoitustoiminnan kulut	-42 688	-43 598	-42 658	-457 200
	Sijoitustoiminnan rahavirta	**191 597**	**633 833**	**75 257**	**-251 576**
Investointien rahavirta	Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-15 357	-944 512	-2 126 662	-1 841 553
	Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	8 409	188 036	8 409	205 462
	Investointien rahavirta	**-6 947**	**-756 476**	**-2 118 253**	**-1 636 091**
Rahoituksen rahavirta	Lyhytaikaisten lainojen muutos	348 954	223 650	348 954	223 650
	Rahoituksen rahavirta	**348 954**	**223 650**	**348 954**	**223 650**
Rahavarojen muutos		**174 479**	**-292 497**	**-409 447**	**-2 029 736**
	Rahavarat tilikauden alussa	1 487 496	1 779 993	7 087 631	9 117 367
	Rahavarat tilikauden lopussa	1 661 976	1 487 496	6 678 183	7 087 631
		174 479	**-292 497**	**-409 447**	**-2 029 736**
	Käyttöpääoman muutos	-181 739	-311 460	-359 551	-401 403
	Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	0	0	-29 433	-6 151
	Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-49 992	303 243	213 955	55 979
	Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-231 730	-8 217	-175 029	-351 575

Rahoituslaskelmat on laadittu KILA:n ohjeen 2007 mukaisina epäsuorina rahoituslaskelmina.

---

* Tuotto- ja kulumaksujen havainnollistamiseksi sijoitustuotot ja niiden rahoittamisen korot ja kulut on esitetty varsinaisen liiketoiminnan asemesta sijoitustoiminnan ja rahoituksen rahavirroissa.

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1.1 Arvostusperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus:
Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina kohteen käyttöönottokuukaudesta alkaen taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ja vuotuiset poistoprosentit ovat:

	Suomen Hippos ry	Konserni
aineettomat oikeudet	4–5 vuotta, 25–20%	4–5 vuotta, 25–20%
muut pitkävaikutt. menot	4–7 vuotta, 25–14%	4–10 vuotta, 25–10%
Heppa-järjestelmä	15 vuotta, 7%	15 vuotta, 7%
koneet ja kalusto	4–7 vuotta, 25–14%	4–10 vuotta, 25–10%

Poistosuunnitelmat vastaavat aiempien vuosien suunnitelmia.

Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi Fintoto Oy teki 219 055,11 euron arvonalennukset pysyvien vastaavien aineettomista hyödykkeistä Internet-pelien käyttöjärjestelmän uusinnan yhteydessä.

Rahoitusomaisuus:
Tilinpäätöksen rahoitusomaisuuteen / muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy 622 973,79 euroa Hippoksen hallinnoimia raviratojen asiakasvaroja, jotka tulevat käytettäväksi ratojen järjestämien ikäluokkaravien palkinnoiksi.

Fintoto Oy purki tilikaudella 113 435,44 euroa edellisellä tilikaudella tehtyä sijoitusomaisuuden 361 969,05 euron arvonalennusta.

Yhteisön ja konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Laskennalliset verovelat on merkitty taseeseen.

1.2 Kulujen kohdistus toiminnanaloille

Toiminnanaloille on kohdistettu niiden erilliskulut ja osuus yhteisistä kuluista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

1.3 Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Suomen Hippoksen kokonaan omistamat tytäryhtiöt Fintoto Oy, Suomen Hevosurheilulehti Oy ja Hippos-Mediat Oy. Kiinteistö Oy Tulkintorni (omistusosuus 52 %) on otettu konsernitilinpäätökseen osakkeiden hankintamenoon. Hippos-Mediat Oy:llä ei ole ollut liiketoimintaa kumpanakaan vuonna.

1.4 Tilinpäätösten vertailukelpoisuus

Rahoituslaskelmat 2008 ja 2009 on laadittu KILA:n 2007 antaman ohjeen mukaisiksi epäsuoriksi rahoituslaskelmiksi. Tuotto- ja kulumaksujen havainnollistamiseksi sijoitustuotot ja niiden rahoittamisen korot ja kulut on esitetty varsinaisen liiketoiminnan asemesta sijoitus- ja rahoitustoiminnan rahavirroissa.

2 Tuloslaskelman liitetiedot

2.1 Tuotot toiminnoittain

		Hippos 2009	Hippos 2008	Konserni 2009	Konserni 2008
Jalostustoiminta ravurit		459 876	437 104	459 876	437 104
Jalostustoiminta ratsut ja ponit		489 373	354 688	489 373	354 688
Kilpailutoiminta	Toimitus- ja palvelumaksut	856 833	868 497	856 833	868 497
	Lisenssimaksut	333 698	397 437	333 698	397 437
	Kohdekorvaukset	981 814	928 105	99 100	90 345
Jalostus- ja kilpailutoiminta yhteensä		3 121 595	2 985 830	2 238 881	2 148 070
Yhteiset toiminnot	Palvelutuotot	316 235	225 886	59 443	33 123
Pelitoiminnan liikevaihto				210 292 684	219 672 731
Pelitoiminnan liiketoiminnan muut tuotot				2 264 644	2 272 140
Julkaisutoiminnan liikevaihto				2 784 200	2 685 535
Julkaisutoiminnan liiketoiminnan muut tuotot				55 877	0
Yhteensä		**3 437 830**	**3 211 716**	**217 695 729**	**226 811 600**

			Hippos 2009	Hippos 2008	Konserni 2009	Konserni 2008
2.2 Avustukset	Yleisavustus	Jalostustoiminta ravurit	184 500	189 000	184 500	189 000
		Jalostustoiminta ratsut ja ponit	61 500	59 000	61 500	59 000
	Kohdeavustus	Doping -tutkimus	260 059	272 885	260 059	272 885
		Muut kohdeavustukset	64 894	52 070	64 894	52 070
	Yhteensä		**570 953**	**572 955**	**570 953**	**572 955**
2.3 Toiminnan kulut kululajeittain	Henkilöstökulut		1 788 790	1 722 125		
	Osastojen toimintakulut		1 176 161	1 253 077		
	Markkinointi, tiedotus		153 873	162 624		
	ATK-, toimisto- ja tilakulut		419 245	561 131		
	Matkakulut		201 530	212 481		
	Muut kulut		372 991	392 314		
	Toiminnan kulut yhteensä		**4 112 590**	**4 303 752**		
2.4 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	Keskimääräinen henkilöstömäärä		39	36	83	78
	Palkat ja palkkiot		1 476 651	1 405 283	3 779 599	3 618 621
	Eläkekulut		245 513	251 092	607 412	594 347
	Muut henkilösivukulut		66 626	65 750	146 509	157 997
	Henkilöstökulut yhteensä		**1 788 790**	**1 722 125**	**4 533 520**	**4 370 964**
	Toimitusjohtajien palkat ja palkkiot				301 579	327 262
	Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot				55 752	46 460
	Toimitusjohtajien ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot yhteensä		109 200	104 855	357 331	373 722
2.5 Poistot ja arvon-alennukset	Suunnitelman muk. poistot	aineettomista hyödykkeistä	121 340	93 188	772 643	338 462
		koneista ja kalustosta	36 555	35 137	178 271	179 484
		muista pitkävaikutt. menoista	91 449	81 662	99 079	89 292
	Poistot yhteensä		**249 344**	**209 987**	**1 049 992**	**607 238**
	Arvonalennukset aineettomista hyödykkeistä		0	0	219 055	0
	Yhteensä		**249 344**	**209 987**	**1 269 047**	**607 238**
2.6 Tilintarkastajan palkkiot	Tilintarkastus		12 929	19 642	25 003	44 837
	Toimeksiannot		0	2 562	250	2 562
	Yhteensä		**12 929**	**22 204**	**25 253**	**47 399**
2.7 Sijoitus- ja rahoitus-tuotot ja -kulut	Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä		230 000	230 000	0	0
	Osinkotuotot muilta		114	78	457	695
	Vuokratuotot saman konsernin yrityksiltä		234 285	217 431	0	0
	Vuokratuotot muilta		0	0	0	0
	Korkotuotot		1 890	14 345	14 198	49 913
	Muut sijoitustuotot		2 725	191 201	127 645	226 040
	Sijoitus- ja rahoitustuotot yhteensä		**469 014**	**653 055**	**142 300**	**276 648**
	Vastike- ja vuokrakulut		42 688	43 598	42 688	43 598
	Korkokulut ja muut rahoituskulut		15 738	31 446	23 443	421 051
	Sijoitus- ja rahoituskulut yhteensä		**58 427**	**75 045**	**66 132**	**464 649**
	Sijoitus ja rahoitus yhteensä		**410 587**	**578 010**	**76 169**	**-188 001**

3 Taseen liitetiedot

3.1 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

		Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaik. menot ml peruskorjaus	Koneet ja kalusto
Suomen Hippos ry	Hankintameno 01.01.	1 566 298	365 795	313 224
	Lisäykset	8 906	0	6 451
	Vähennykset/myynnit	0	0	0
	Hankintameno 31.12.	1 575 204	365 795	319 675
	Kertyneet poistot ja arvonalennukset 01.01.	154 890	87 116	193 891
	Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0
	Tilikauden poisto	121 340	91 449	36 555
	Arvonalennukset	0	0	0
	Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	276 231	178 564	230 445
	Arvonkorotukset	0	0	0
	Kirjanpitoarvo 31.12.2009	**1 298 973**	**187 230**	**89 230**
	Kirjanpitoarvo 31.12.2008	**1 411 407**	**278 679**	**119 334**
Konserni	Hankintameno 01.01.	6 146 903	450 595	2 576 223
	Lisäykset	2 105 017	2 484	19 162
	Vähennykset/myynnit	0	0	0
	Hankintameno 31.12.	8 251 919	453 079	2 595 384
	Kertyneet poistot ja arvonalennukset 01.01.	3 794 219	140 526	2 024 821
	Tilikauden poisto	772 643	99 079	178 271
	Arvonalennukset	219 055	0	0
	Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	4 785 917	239 604	2 203 092
	Kirjanpitoarvo 31.12.2009	**3 466 003**	**213 474**	**392 292**
	Kirjanpitoarvo 31.12.2008	**2 352 684**	**310 069**	**551 401**

3.2 Osuudet saman konsernin yrityksissä

Tytäryhtiöt	Konsernin ja emo-yhteisön omistusosuus	Kirjanpito-arvo euroa	Oma pääoma	Tulos
Fintoto Oy, Espoo*	100,0 %	170 135	4 147 501	411 008
Suomen Hevosurheilulehti Oy, Espoo*	100,0 %	170 055	563 272	39 866
Hippos Mediat Oy, Espoo*	100,0 %	8 547	9 956	99
Kiinteistö Oy Tulkintorni, Espoo†	52,3 %	1 993 747	4 309 893	13
Yhteensä		**2 342 483**	**9 030 623**	**450 986**

* yhtiön tiedot konsolidoitu ja eliminoitu konsernitilinpäätöksessä
† konsernitilinpäätöksessä yhdistelty osakkeiden hankintameno

3.3 Saamiset saman konsernin yrityksiltä

		Hippos 2009	Hippos 2008
Myyntisaamiset	Suomen Hevosurheilulehti Oy	546	1 354
	Fintoto Oy	10 349	103 781
Osinkosaamiset	/ Suomen Hevosurheilulehti Oy	230 000	0
Muut saamiset	/ Suomen Hevosurheilulehti Oy	405	0
Yhteensä		**241 300**	**105 136**

	Hippos 2009	Hippos 2008	Konserni 2009	Konserni 2008
3.4 Oman pääoman erittely				
Yhdistyksen oma pääoma 01.01.	3 984 616	3 774 882	3 019 588	2 809 854
Edellisen tilikauden yli-/alijäämä (-)	-28 064	209 734	-28 064	209 734
Ylikurssirahasto	0	0	998	998
Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12.	3 956 552	3 984 616	2 992 522	3 020 586
Sakkorahasto 01.01.	701 691	681 574	701 691	681 574
Sakkorahaston tuottojäämä	-38 706	20 118	-38 706	20 118
Sakkorahaston pääoma 31.12.	662 985	701 691	662 985	701 691
Edellisten tilikausien voitto/tappio (-) 31.12.	0	0	5 115 050	5 779 142
Tilikauden yli-/alijäämä (-)	83 566	-28 064	304 539	-692 156
Vapaa oma pääoma yhteensä	746 551	673 628	6 082 574	5 788 678
Oma pääoma yhteensä 31.12.	**4 703 103**	**4 658 244**	**9 075 096**	**8 809 264**

3.5 Velat saman konsernin yrityksille			
Ostovelat	Suomen Hevosurheilulehti Oy	357	7 871
	Fintoto Oy	8 872	10 732
Muut velat	/ Suomen Hevosurheilulehti Oy	38	0
Yhteensä		**9 266**	**18 604**

	Hippos 2009	Hippos 2008	Konserni 2009	Konserni 2008
3.6 Siirtovelat				
Jaksotetut palkat, sos.kust	248 657	193 709	583 849	499 263
Vakuutusmaksujen jaksotus	186 712	176 998	186 712	176 998
Internet-pelivelka	0	0	809 233	721 356
Avoimet voitot (Toto)	0	0	293 739	281 495
Arpajaisverovelka VM	0	0	391 756	396 857
Valtion osuusvelka MMM	0	0	634 390	515 262
Muut siirtovelat	15 787	175	983 842	973 496
Yhteensä	**451 156**	**370 882**	**3 883 520**	**3 564 727**

4 *Rahoituslaskelman liitetiedot*

	Hippos 2009	Hippos 2008	Konserni 2009	Konserni 2008
Rahoituslaskelman bruttoinvestoinnit	15 357	490 334	2 126 662	1 387 375
Pysyvien vastaavien luovutukset	-8 409	-188 036	-8 409	-205 462
Investointeihin liittyvä käyttöpääoman muutos	0	454 178	0	454 178
Nettoinvestoinnit	**6 947**	**756 476**	**2 118 253**	**1 636 091**

5 *Vakuudet ja vastuusitoumukset*

	Hippos 2009	Hippos 2008	Konserni 2009	Konserni 2008
Leasing-sopimuksista maksettavat määrät				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	145 761	120 964	335 066	130 079
Myöhemmin maksettavat	86 880	152 338	928 174	165 122
Yhteensä	**232 641**	**273 303**	**1 263 240**	**295 201**

Leasingvastuut koskevat myös tytäryhtiöiden käytössä olevia laitteistosopimuksia.
Vastuisiin ei liity leasingvuokrien loppuerien lunastuksia.

	Vastuumäärä 2009	Vastuumäärä 2008	Pantin kirjanpitoarvo 2009	Pantin kirjanpitoarvo 2008
Omien ja konserniyhtiöiden sitoumusten vakuudeksi pantatut osakkeet				
Shekkitililimiitti Nordea Pankki Suomi Oyj	336 376	336 376	2 152 285	2 152 285
Kiinteistö Oy Tulkintorni 3992–15826			1 993 747	1 993 747
As. Oy Muurarintalo 2341–2539			158 538	158 538

6 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Espoossa 18. päivänä maaliskuuta 2010

Mika Lintilä
hallituksen puheenjohtaja

Kari Haapiainen
hallituksen varapuheenjohtaja

Ismo Kovanen
hallituksen jäsen

Pekka Korpi
hallituksen jäsen

Kristiina Ertola
hallituksen jäsen

Aino-Maija Luukkonen
hallituksen jäsen

Hannu Nivola
hallituksen jäsen

Pekka Soini
toimitusjohtaja

7 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Espoo 31.03.2010

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Tapani Vuopala, KHT ***Ossi Sopen-Luoma,*** HTM

Tilintarkastuskertomus

Suomen Hippos ry:n jäsenille

Olemme tarkastaneet Suomen Hippos ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2009. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että yhdistyksen taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että yhdistyksen hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet yhdistyslain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoossa 31. päivänä maaliskuuta 2010

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Tapani Vuopala
KHT

Ossi Sopen-Luoma
HTM

Hallinto

Organisaatiokaavio

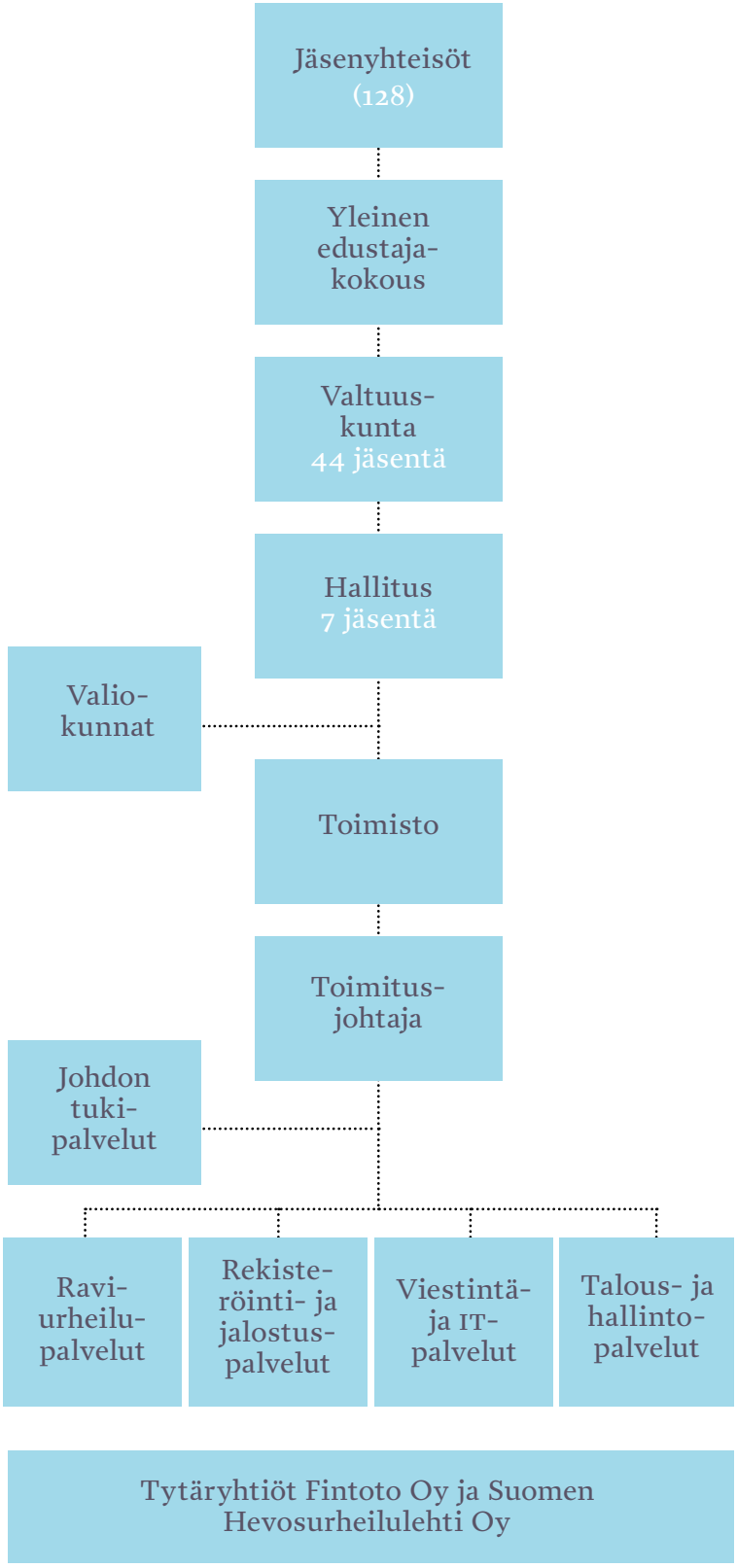

Valtuuskunta v. 2009

Granqvist Rune	(Antila Esa)
Haapiainen Kari	(Ojapelto Jorma)
Hakala Veikko	(Jansson Helena)
Heikkinen Jukka	(Heikkinen Toivo)
Heininen Pekka	(Johansson Roger)
Horppu Alpo	(Mankki Arvi)
Jauhiainen Jyrki	(Rämö Pekka)
Kairtamo Pekka	(Kojo Tuomo)
Kalalahti Hannu	(Mäkelä Ville)
Kallio Markku	(Syrjälä Raimo)
Kinnunen Heikki	(Heikkinen Aulis)
Kivijärvi Jussi	(Karjalainen Tapio)
Koivu Antti	(Mahlamäki Matti)
Koivunen Harri	(Kauhanen Jukka-Pekka)
Koivurova Paavo	(Ylitalo Reijo)
Korpela Pekka	(Nurmos Kimmo)
Kuha Martti	(Wikman Juha)
Lehtinen Jarkko	(Nummenmaa Mitja)
Leppä Jari	(Kauppinen Erkki)
Lääkkölä Markku	(Korteniemi Petteri)
Majoniemi Risto	(Jääskeläinen Mikko)
Merikoski Sirkka	(Airaksinen Harri)
Mäki Pentti	(Salmela Kari)
Mäkilä Jukka	(Säntti Uolevi)
Niemenmaa Rauno	(Myllykoski Heli)
Nisula Markku	(Taskila Erkki)
Nivola Hannu	(Virtanen Jarmo)
Okulov Juhani	(Haanketo Olavi)
Pykäläinen Pasi	(Ratilainen Jorma)
Rajaharju Matti	(Kuusela Pentti)
Rautio Seppo	(Innanen Kari)
Riipinen Veijo	(Koskela Markku)
Ruoppila Ahti	(Kangas Antti)
Saario Erkki	(Virtala Jouko)
Salonen Mia	(Bystedt Rainer)
Savolainen Antti	(Ala-Risku Erkki)
Sjöholm Lars	(Holmström Elof)
Toivonen Eija	(Mentula Maija-Sisko)
Tolonen Kaisa	(Ryynänen Timo)
Turkki Martti	(Välimäki Timo)
Vilkuna Pekka	(Viitamaa Kari)
Virkkala Aarre	(Hakala Keijo)
Virkkala Hannu	(Koskinen Jouni)
Wahlman Håkan	(Möller Maria)

Valtuuskunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Jäsenet

Kunniapuheenjohtaja

Ministeri Kalevi Hemilä, Helsinki

Kunniajäsenet

Ravivalmentaja Kyösti Keskinen, Jyväskylä

Agronomi Markku Pihkala, Tampere

Lääkintöneuvos Pertti Puhakka, Joensuu

Pääjohtaja Samuli Suomela, Helsinki

Hevosjalostusliitot

Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliitto	Seinäjoki
Etelä-Suomen Hevosjalostusliitto	Lahti
Hämeen Hevosjalostusliitto	Tampere
Kainuun Hevosjalostusliitto	Kajaani
Keski-Pohjanmaan Hevosjalostusliitto	Kaustinen
Keski-Suomen Hevosjalostusliitto	Jyväskylä
Kymen-Karjalan Hevosjalostusliitto	Kouvola
Lapin Hevosjalostusliitto	Rovaniemi
Mikkelin Hevosjalostusliitto	Mikkeli
Nylands läns Hästavelsförbund	Karjaa
Pohjanmaan Hevosjalostusliitto	Oulu
Pohjois-Karjalan Hevosjalostusliitto	Joensuu
Pohjois-Savon Hevosjalostusliitto	Kuopio
Satakunnan alueen Hevosjalostusliitto	Tampere
Svenska Österbottens Hästavelsförbund	Vaasa
Varsinais-Suomen Hevosjalostusliitto	Turku

Raviradat

Vermon Ravirata Oy	Helsinki
Forssan Seudun Hippos ry	Forssa
Joensuun Ravirata Oy	Joensuu
Keski-Suomen Ravirata Oy	Jyväskylä
Kainuun Ravirata Oy	Kajaani
Kaustisen Seudun Raviseura ry	Kaustinen
Valkealan Hevosystäväinseura ry	Kouvola
Kuopion Ravirata Oy	Kuopio
Lahden Hevosystäväinseura ry	Lahti
Lappeenrannan Ravirata Oy	Lappeenranta
Mikkelin Ravirata Oy	Mikkeli
Pohjolan Hevosystävät ry	Oulu
Porin Ravit Oy	Pori
Rovaniemen Hevosystävät ry	Rovaniemi
Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliitto ry	Seinäjoki
Pohjois-Hämeen Hippos ry	Tampere
Länsi-Lapin Hevosystävät ry	Tornio
Turun Hippos ry	Turku
Svenska Österbottens Hästavelsförbund rf	Vaasa
Pohjanmaan Ravi ry	Ylivieska
Haapajärven Ravi ry	Haapajärvi
Halsuan Hevosjalostusyhdistys ry	Halsua
Hankasalmen Hevosystäväinseura ry	Hankasalmi
Härmän Ravirata Oy	Härmä
Jämsän Ravi ry	Jämsä
Kalajoen Hevosystäväinseura ry	Kalajoki
Kannuksen Keskusravirata Oy	Kannus
Kauhavan Hevosjalostajain Rata Oy	Kauhava
Kittilän Hevosjalostusyhdistys ry	Kaukonen
Iitin Hevosystäväinseura ry	Kausala
Kemijärven Ravi ry	Kemijärvi
Sataravi Oy	Kokemäki
Kokkolanseudun Hippos ry	Kokkola
Ylläksen Ravi ry	Kurtakko
Lapuan Hevosjalostusyhdistys ry	Lapua
Pielisjärven Hevosystäväinseura ry	Lieksa
Itä-Uudenmaan Oriyhdistys ry	Loviisa
Ålands Hästavelsförening rf	Mariehamn
Pihtiputaan Hevosystäväinseura ry	Pihtipudas
Riihimäen Raviseura ry	Riihimäki
Lapin Ravi ry	Sodankylä
Suonenjoen Hevosystäväinseura ry	Suonenjoki
Ylä-Savon Hippos ry	Vieremä

Muut jäsenyhteisöt

Alavieskan Hevosjalostusyhdistys ry	Alavieska
Borgå Hästvänner rf –	
Porvoon Hevosystävät ry	Porvoo
Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy	Seinäjoki
Etelä-Pohjanmaan Raviseura ry	Seinäjoki
Eurajoen Hevoskasvatusyhdistys ry	Eurajoki
Helsingin Keskusraviseura ry	Helsinki
Helsingin Ravirata Oy	Helsinki
Hämeen Hippos ry	Hämeenlinna
Iisalmen Hevosystäväinseura ry	Iisalmi

Suomen Hippoksen kultainen ansiomerkki 2009

Maanviljelijä Aarne Halla-Aho, Soini
Ratsastuskouluyrittäjä Aino Ilvonen, Ruokolahti
Toimitusjohtaja Roger Johansson, Turku
Varatuomari Kauko Juhantalo, Kankaanpää
Insinööri Ilkka Korpi-Anttila, Turku
Toimitusjohtaja Matti Mahlamäki, Sastamala
Toimitusjohtaja Antti Ojala, Kalajoki
Opetusneuvos Ilmari Ojala, Helsinki
Toimitusjohtaja Jorma Ojapelto, Villähde
Ravivalmentaja Pertti Puikkonen, Espoo
Eläinlääkäri Antero Tupamäki, Laukaa
Insinööri Juhani Uusialho, Kempele

Imatran–Ruokolahden Hevosystäväinseura ry	Imatra
Itä-Savon Hevosystäväinseura ry	Savonlinna
Jakobstads Travvänner rf – Pietarsaaren Raviystävät ry	Pietarsaari
Jokilaaksojen Ravikeskus Oy	Ylivieska
Joutsenon Oriyhdistys ry	Joutseno
Juvan Hevosystäväinseura ry	Juva
Kajaanin Hevosystäväinseura ry	Kajaani
Kauhajoen Ravirata ja Kenttä Oy	Kauhajoki
Keski-Karjalan Hevosystäväinseura ry	Joensuu
Kiiminkien Hevosystävät ry	Kiiminki
Kiinteistö Oy Oulun Ravikatsomo	Oulu
Kiukaisten Hevoskasvatusyhdistys ry	Kiukainen
Kiuruveden Hevosystäväinseura ry	Kiuruvesi
Kokemäen Hevoskasvatusyhdistys ry	Kokemäki
Kuhmon Hevosystävät ry	Kuhmo
Kuusamon Hevosystävät ry	Kuusamo
Laitilan Seudun Hevosyhdistys ry	Laitila
Lempäälän Hevosyhdistys ry	Lempäälä
Länsipohjan Hevosurheilukeskus Oy	Tornio
Nikulan Ravirata Oy	Kaustinen
Nivalan Ravirata Oy	Nivala
Nurmijärven Hevosjalostusseura ry	Nurmijärvi
Orimattilan Hevosystäväinseura ry	Orimattila
Paltamon Hevosystäväinseura ry	Paltamo
Parikkalan Oriyhdistys ry	Parikkala
Pedersöre Travbana rf	Pännäinen
Piikkiön Hevoskasvatusyhdistys ry	Piikkiö
Rannikon Ravi ry	Pori
Ratsujalostusliitto ry	Helsinki
Reisjärven Hevosjalostusyhdistys ry	Reisjärvi
Sallan Ravi ry	Salla
Savon Hippos ry	Kuopio
Sotkamon Hevosystäväinseura ry	Sotkamo
Suomen Arabihevosyhdistys ry	Helsinki
Suomen Connemarayhdistys ry	Helsinki
Suomen Hevosenomistajien Keskusliitto ry	Helsinki
Suomenhevosliitto ry	Saarijärvi
Suomen Hevosurheilulehti Oy	Helsinki
Suomen Islanninhevosyhdistys ry	Helsinki
Suomen Kengityssepät ry	Helsinki
Suomen Monté-ohjastajat ry	Helsinki
Suomen New Forest Poniyhdistys ry	Helsinki
Suomen Poniraviyhdistys ry	Riihimäki
Suomenratsut ry	Helsinki
Suomen Ravihevoskasvattajat ry	Hollola
Suomen Ravinaisten Liitto ry	Helsinki
Suomen Raviurheilun Ystävät ry	Helsinki
Suomen Ravivalmentajat ry	Helsinki
Suomen Russ-ponien Ystävät ry	Sipoo
Suomen Shetlanninponiyhdistys ry	Helsinki
Suomen Työhevosseura ry	Helsinki
Suomen Welsh-poni ja Cobyhdistys ry	Helsinki
Suomen Vuonohevosyhdistys ry	Helsinki
Suomussalmen Hevosystävät ry	Suomussalmi
Sääksmäen–Valkeakosken Hevosjalostusyhdistys ry	Sääksmäki
Tampereen Ravirata Oy	Tampere
Tuusulan Hevosystäväinseura ry	Tuusula
Uudenmaan Raviseura ry	Riihimäki
Vakka-Suomen Hippos ry	Uusikaupunki
Varkauden Seudun Hevosystäväinseura ry	Varkaus
Vihdin Hevosjalostusyhdistys ry	Vihti
Viipurin läänin Hevosystäväinseura ry	Vihti

Yhteensä 128

Suomen Hippos ry:n yleinen kokous pidettiin 19.10.2009 Oulussa. Virallisia kokousedustajia oli 60 jäsenyhteisöstä.

Fintoto Oy
Toimitusjohtajan katsaus

Ilmari Halinen

Neljäntoista vuoden yhtäjaksoinen hevospelien myynnin kasvu taittui kertomusvuonna neljän prosentin miinukseen. Vuosi oli erittäin vaikea, joskaan mitään kriisiä ei koettu. Viimeisen vuosineljänneksen myynti ylsi lähes edellisvuoden tasolle, vaikka poikkeuksellisen ankaran, jo joulukuussa alkaneen talven ja rokotuspakon yhtäaikainen vaikutus lisäsi merkittävästi vaikeusastetta aivan vuoden lopussa. Vuoteen 2010 lähdettiinkin tammi–helmikuun jälkeen pitkältä takamatkalta, mikä ulkoilmaurheilusta riippuvalle myynnillemme on entisestään koveneva haaste. Tavoitteemme on alkaneena vuonna saavuttaa Toto-myynnissä pieni kasvu vuoteen 2009 verrattuna.

Välttämättömien isojen investointien toteuttaminen laskevan myynnin olosuhteissa on vaikea yhtälö. Niinpä raviratojen pelimyyntiosuudet ja palkintotuet putosivat edellisvuoden ennätystasolta 29,9 milj. euroon. Maa- ja metsätalousministeriön maksamat palkintotuet huomioon ottaen raviratojen tulovirta oli 34,0 milj. euroa, jossa on pudotusta edellisestä vuodesta 2,3 milj. euroa eli runsaat kuusi prosenttia. Siihen verrattuna raviratojen maksamat palkinnot 21,7 milj. euroa (22,2 milj. euroa) olivat osoitus tehokkaasta vyön kiristyksestä. Suomi onkin palkintojenmaksun tehokkuudessa edelleen eurooppalaista huippua: 8,4 senttiä jokaisesta hevospelien eurosta ohjautui palkintoihin.

Kahden tappiovuoden jälkeen Fintoton operatiivinen tulos oli 284 000 euroa ja rahastojen noin 113 000 euron ylöskirjausten ja muiden rahoitustuottojen jälkeen 411 000 euroa. On otettava huomioon, että edellisenä vuonna rahastosijoituksista tehtiin 362 000 euron realisoitumattomat arvonalennukset. Omavaraisuutemme säilyi hyvällä 53 prosentin tasolla, mikä osaltaan turvaa edessä olevien isojen Toton pääteinvestointien rahoitusta.

Investointien ja laskevan myynnin seurauksena tehokkuus heikkeni. Tulonsiirtojen tehokkuutta raviradoille kuvaava bruttokate laski ennätyksellisestä 65,1 prosentista 61,6 prosenttiin. Osaltaan tehokkuutta nakertavat jatkuvasti kasvavat lakisääteiset pelitoiminnan valvonnan ja sosiaalisten haittojen tutkimuskulut.

Arpajaislaki ja hevospelien toimeenpano

Arpajaislain kaksiosaisen uudistuksen ensimmäinen vaihe on ollut eduskunnan käsittelyssä jo puolitoista vuotta. Ykkösvaiheen arvioidaan valmistuvan keväällä 2010. Uudistuksen kohteena ovat mm. rahapelien yhtenäinen 18 vuoden ikäraja, markkinoinnin rajoitukset sekä arpajaislain rikkomisesta säädettyjen rangaistusten kiristäminen.

Hankkeen toisen vaiheen työryhmän esitys annettiin 18.4.2009. Hevospelaamisen kannalta lakiuudistuksen toinen vaihe on ratkaiseva. Siinä esitetään, että lakisääteisten yksinoikeuksien pohjalta Suomessa toteutettava rahapelitoiminta järjestetään niin, että kaikki hevospelit keskitetään Fintoto Oy:lle. Arpajaislain kakkosvaihe on tarkoitus jättää eduskunnalle keväällä 2010 siten, että se ehdittäisiin käsitellä vielä ennen seuraavia eduskuntavaaleja, jotka pidetään huhtikuussa 2011. Kakkosvaiheen voimaantuloksi on suunniteltu nykyisten rahapelilupien päättymistä eli 1.1.2012.

Lainsäädännön uudistaminen on laaja ja monitahoinen prosessi, joka eri vaiheissaan aiheuttaa monia muutoksia Fintoton toimintaan. EY-tuomioistuimen viimeisimpien ratkaisujen, Europarlamentin keväisen äänestystuloksen ja juuri nimitetyn uuden EU:n komission linjausten valossa on ilmeistä, että rahapelilainsäädäntöömme kohdistuvat liberalisointipaineet ovat ainakin tilapäisesti hellittämässä. Komissio on uuden sisämarkkinakomissaari Michel Barnierin johdolla ottamassa rahapeliasioissa jäsenvaltioiden kanssa yhteistyöhakuisemman asenteen. Rikkomuskanteiden avulla tapahtuva linjanmääritys on jäämässä ainakin toistaiseksi taka-alalle. Eurooppalainen poliittinen ilmapiiri on nyt selkeän suosiollinen rahapelitoiminnan kansalliselle itsesäätelylle, kunhan yksinoikeustoiminnalle asetetut oikeuttamisperusteet täyttyvät.

Terävöitetty strategia

Arpajaislain muutosesityksen sisältämä ehdotus kaikkien hevospelien keskittämisestä Fintotolle käynnisti uuden kierroksen strategiamme päivittämisessä. Kertomusvuoden aikana yhtiölle on johtoryhmän ja hallituksen tiiviissä yhteistyössä päivitetty uusi strategia, joka kattaa vuodet 2010–2013. Keskeisimmät muutokset koskevat luonnollisesti kaikkien hevospelin haltuunottoon liittyviä kysymyksiä ja niiden aiheuttamia mittavia investointeja.

Rakennamme edelleen korostetusti yhteiskuntavastuun ja suuren yleisön tuen varaan. Haluamme laajentaa kohtuullisesti pelaavien asiakkaidemme määrää, mikä ta-

kaa myös tulevaisuudessa tuottojen pitkäjänteisen kasvun. EU-oikeuden linjaamat kansallisen yksinoikeuden perusteet eli rikollisuuden ehkäiseminen ja sosiaalisten haittojen torjunta ovat terävöitetyn strategian ja päivittäistyön kulmakiviä.

Isot investoinnit jatkuvat

Uusi uljas Quantum-keskustotojärjestelmämme otettiin suunnitellusti ja sujuvasti käyttöön toukokuussa 2009. Siirryimme totokniikassa 1990-luvulta suoraan 2010-luvulle. Samalla saimme käyttöömme uusia ulottuvuuksia tuotekehitykseen, kansainväliseen yhteistyöhön ja raviveikkausten haltuunottoon.

Toinen iso hankkeemme oli Internet-Toton lisenssien hankinta niiden kehittäjältä Eget-nimiseltä yritykseltä, joka fuusioitiin ahvenanmaalaiseen PAF:iin. Osto rasittaa aluksi Fintoton tulosta, mutta varmistaa tulevaisuudessa itsenäisyytemme ja alhaisemman kustannustason. Myös Internet-Toton käyttöliittymäuudistus otettiin viivästysten jälkeen käyttöön 19.1.2010. Internetin osuus oli 41 prosenttia myynnistä ja lähestyy maagisena pidettyä 50 prosentin rajaa. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Toton myynti raviradoilla oli enää 11 prosenttia.

Kolmas ja isoin investointimme on radan ulkopuolisen ja laajennettavan Toton asiamiesverkoston pelipäätekannan ja informaatiojärjestelmien uusiminen, minkä valmistelu oli aktiivisessa vaiheessa varsinkin loppuvuoden ajan. Ensimmäinen erä uusia uuden sukupolven kosketusnäytöllisiä Wave-myyntipäätteitä tilattiin tammikuussa 2010. Asennukset alkavat ensi syksynä niin, että koko Toto-pelipisteverkoston pääteuudistus olisi valmiina vuoden 2012 alussa.

Kuvatun investointiohjelman läpivienti rajoittaa muutaman lähivuoden ajan palkintojenmaksukykyämme. Toisaalta investoinnit ovat suurimmalta osalta välttämättömiä, sillä 1980- ja 1990-lukujen totokniikkamme on auttamatta vanhentunutta. Päätetyt investoinnit lujittavat uskoamme parempaan huomiseen, jossa hevospeleillä on läntisistä naapureistamme tuttu, vankka markkina-asema.

Henkilöstö ja asiakkaat

Henkilöstömme säilyi rakenteeltaan pääosin entisellään. Vahvistuksena joukkoomme liittyi uusi totokniikan osastopäällikkö Anna-Leena Ruuth, jolla on vankka työkokemus tietotekniikan johtavista kansainvälisistä yrityksistä.

Operoimme edelleen pienellä henkilöstöllä (29), joka vastaa pelitoiminnan käytännön pyörittämisestä yli 600 ravitapahtumassa ja 363 päivänä vuodessa. TV-tuotanto, Internet-Toton palvelimet, ylläpito ja kehitys sekä taloushallinto on tietoisesti ulkoistettu. Toto-tekniikka, myynti ja markkinointi ovat oman henkilöstömme ydintehtäviä.

Haluan kiittää intohimoista ja motivoitunutta henkilöstöämme haasteellisen vuoden lujasta työpanoksesta. Koko raviyhteisön ja kumppaniemme panos on ollut ratkaisevan tärkeä syvää taantumaa torjuttaessa. Ja ilman Toto-asiakkaita kaikki edellä lueteltu olisi täysin turhaa.

Tulevaisuus

Vuosi 2010 alkoi ankarimmalla talvella vuosikymmeniin. Ulkoilmaurheilusta täysin riippuvaisena ja taantuman puristuksessa vuodesta tulee kivitalon kokoinen haaste. Katse on kuitenkin naulittava tiukasti siihen tavoitetilaan, jossa kolmenkymmenen vuoden vaelluksen jälkeen olemme kaikkien hevospelien operaattori. Siinä kysymyksessä olennaista on maamme poliittisen päätöksenteon pysyminen linjauksissaan ja tinkimättömyys aikataulusta.

Se voimavara, joka päivittäistoiminnastamme jää kehittämiseen, on tiukasti fokusoitu kaikkien hevospelien haltuunoton valmisteluun. Kun otetaan huomioon sekä omat että ostettavat varsin rajalliset resurssit, tehtävä on toisaalta haasteellinen, mutta myös hyvin innostava ja mielenkiintoinen. Kiteytetysti voi kuvata, että onnistuminen on ainoa vaihtoehto hevosalan taloudellisten edellytysten turvaamiseksi kauemmas tulevaisuuteen. Ruotsin ja Norjan esimerkit kuvastavat kristallinkirkkaasti, miten ratkaiseva merkitys hevosen ja hevosihmisten yhteiskunnalliselle näkyvyydelle kukoistava koko kansan lauantainen miljoonapeli on.

Alkaneena vuonna palkintosuorite on kovan paineen alla. Vaikka olemme edellistä lamaa paremmin varautuneet, isot investoinnit nakertavat alan kykyä maksaa kustannusten nousua vastaavia palkintoja. Prioriteeteista pidetään kiinni eli suurkilpailut, V75- ja V5-lähdöt pyritään kaikissa olosuhteissa turvaamaan. Talouden näköalat ovat vielä epävarmat, mutta viimeistään vuonna 2011 kansantaloudessa uskotaan syntyvän tervettä kasvua. Kuten tunnettua, hevosala on rahapelitoiminnan lohkoista se, joka reagoi voimakkaimmin suhdanteisiin, niin hyvässä kuin pahassa. Yhtälön positiivisesta puolesta saimme nauttia parhaimmillaan vuosituhannen vaihteen molemmin puolin.

Tekninen alustamme on pian erinomaisessa kunnossa. Suorituskykymme kasvaa. Hevosalan pitkä trendi on edelleen myönteinen. Kun tähän saadaan lisättyä uudistettavassa arpajaislaissa esitetyt mahdollisuudet, hevosala voi katsoa peiliin, ellei menestystä tule. Toton pitkään historiaan on tulossa monta mielenkiintoista ja yllättävää lukua.

Lopuksi

Yli 16-vuotinen urani, aluksi Suomen Hippos ry:n ja Suomen Hevosurheilulehti Oy:n sekä 2001 alkaen Fintoto Oy:n toimitusjohtajana, päättyi 3.3.2010. Tullessani taloon vuonna 1994 asetimme silloisen johdon kanssa kolme pitkän aikavälin tavoitetta: raviratojen ulkopuolinen peli (toteutui 1995), arpajaisveron yhdenmukaistaminen (toteutui 2005) ja kaikkien hevospelien saaminen samaan organisaatioon, mikä jää keskeneräisenä seuraajani vastuulle. Kiitän antoisista vuosista ja toivotan alalle kaikkea hyvää.

Fintoton hallitus 2009

		Jäsenyyden alkamisaika
Pj. KAIKKONEN Pekka Vilhelm (s.1961)	Johtaja, Fintoto Oy:n vt. toimitusjohtaja 3.3.2010 alkaen **koulutus**: ETM **keskeinen työkokemus**: Toimitusjohtaja Järvisuomen Portti 1998–2004, Johtaja HK-Ruokatalo Oy 2004–2007	7.4.2006
HYTÖNEN Veikko Ensio (s.1952)	Toimitusjohtaja, Hankkija-Maatalous Oy **koulutus**: MML, maanviljelysneuvos, MMT hc. **keskeinen työkokemus**: 21 vuotta elintarviketeollisuudessa (Valio Oy ja osuusmeijerit 1978–1997, Atria Oyj 1997–1999 **keskeisimmät samanaikaiset luottamustoimet**: Boreal Kasvinjalostus Oy, hallituksen jäsen, Sampo Rosenlew Oy, hallituksen jäsen, Suomen Kulttuurirahaston hallintoneuvosto, jäsen	11.4.2008
KAIRTAMO Pekka Alexander (s.1967)	Talousjohtaja, Isku Invest Oy **koulutus**: KTM **keskeinen työkokemus**: Talousjohtaja Isku-konserni **keskeisimmät samanaikaiset luottamustoimet**: Lahden Hevosystäväinseura ry, puheenjohtaja	7.4.2006
SUIHKONEN Kaarina Hanna Raakkeli (s.1944)	Budjettineuvos, valtiovarainministeriö **koulutus**: Merkonomi **keskeinen työkokemus**: Taloushallinto, valtiovarainministeriö **keskeisimmät samanaikaiset luottamustoimet**: MELA hallituksen jäsen 1.4.2009 asti	7.4.2006
OJAPELTO Jorma Henrik (s.1951)	Toimitusjohtaja, Vermon Ravirata Oy **koulutus**: Ekonomi **keskeinen työkokemus**: Toimitusjohtaja Vermon Ravirata Oy 1989–, aiemmin toimitusjohtaja Lahden Hevosystäväinseura ry sekä Forssan Seudun Hippos ry **keskeisimmät samanaikaiset luottamustoimet**: Hallituksen jäsenyyksiä Vermon Ravirata Oy:n taustayhteisöissä	1.12.2000
POHJAMO Erkki Samuli (s.1950)	Euroopan parlamentin jäsen 13.7.2009 asti **koulutus**: VTM **keskeinen työkokemus**: Euroopan parlamentin jäsen 1999–2004 ja 2007–2009. Aikaisemmin mm. Suomenmaan päätoimittaja. **keskeisimmät samanaikaiset luottamustoimet**: Pohjolan Hevosystävät ry, hallituksen puheenjohtaja, Suomen Hevosurheilulehti Oy, hallituksen jäsen 17.4.2009 asti	11.4.2008
Vpj. TOLVI Timo Väinö Ilmari (s.1948)	Hallitusneuvos, maa- ja metsätalousministeriö **koulutus**: OTK **keskeinen työkokemus**: Maa- ja metsätalousministeriö 1992– **keskeisimmät samanaikaiset luottamustoimet**: Boreal Kasvinjalostus Oy, hallituksen puheenjohtaja	1.12.2000
Toimitusjohtaja HALINEN Jaakko Ilmari (s.1957)	**koulutus**: Agronomi, M.Sc. **keskeinen työkokemus**: 12 vuotta elintarviketeollisuuden palveluksessa 1982–1994, Suomen Hippos ry:n toimitusjohtaja 1994–2001 Fintoto Oy:n toimitusjohtaja 2001 alkaen 3.3.2010 saakka	

Fintoto Oy Yhteiskunta-vastuu

Strateginen tahtotilamme on:
Vastuuta korostaen, tuottoja tasaisesti kasvattaen.

Vastuullinen pelaaminen

Yksinoikeuden periaatteelle rakentuva toimintamme on yhteiskuntavastuumme kulmakivi. Rahapelitoimintaan osallistuvien oikeusturvan takaaminen, väärinkäytösten sekä rikosten torjuminen ja sosiaalisten haittojen vähentäminen ovat olennaiset yhtiön rahapelitoiminnan oikeuttamisperiaatteet.
Fintoton tavoitteena on mahdollisimman laaja, kohtuullisesti pelaava asiakaskunta.

Ikärajat

Fintoto on ottanut käyttöön pelaamisen ikärajat vapaaehtoisesti 1.9.2005. Toto-pelipisteissä ja raviradoilla alle 15-vuotias saa pelata vain samaan talouteen kuuluvan täysi-ikäisen läsnä ollessa ja luvalla, Internetissä ikäraja on 18 vuotta.
Uuden arpajaislain mukainen 18-vuoden ikäraja kaikissa kanavissa otetaan käyttöön uuden lain tullessa voimaan (3 kk:n siirtymäaika lain voimaantulosta).

Pelaamisen rajoitukset

Internet-pelipalveluumme on rakenteille vastuullisen pelaamisen elementit, joilla pelaajat voivat halutessaan asettaa itselleen pelaamisen rajat.
Toto-pelaaminen velaksi ei ole sallittua.

Kuluttajasuoja

Toto-peliasiakkaille kuluttajasuoja tarkoittaa läpinäkyvää pelitoimintaa, jossa luotettavat pelikohteet ja peli-informaation oikeellisuus ovat keskeiset lähtökohdat. Toto-peli järjestelmät toimivat luotettavasti ja täsmällisesti.
Pelaajia suojaa myös kuluttajalainsäädäntö.

Ongelmapelaaminen

Niille pelaajille, joilla on vaikeuksia hallita pelaamistaan, myyntikanavissamme on tarjolla informaatiota peliongelmien tunnistamisesta sekä siitä, mistä saa apua peliongelmiinsa. Fintoto rahoittaa yhdessä Veikkauksen ja Ray:n kanssa Peluurin toiminnan. Peluuri on peliongelmaisille ja heidän läheisilleen tarkoitettu puhelinpalvelu.

Luotettavuus

Pidämme tärkeänä Toto-pelaamisen luotettavuutta ja ulkopuolista, asiantuntevaa valvontaa. Pelitoiminnan laillisuusvalvonta kuuluu sisäasiainministeriön poliisiosaston arpajais- ja asehallintoyksikön nimeämille virallisille valvojille. Pelien säännöt hyväksyy sisäasiainministeriö.

Rikollisen toiminnan estäminen

Fintoto ilmoittaa kaikki rahanpesuepäilyt keskusrikospoliisille. Valvontailmoitus tehdään aina rahapesuepäilyn tarkistamiseksi, jos pelaajan yksittäinen tai toisiinsa kytkeytyvä rahapanos on vähintään 3 000 euroa tai jos kyseessä on epäilyttävä liiketoimi.

TOTO
Rikastuttava elämys

VOITTAJA TOTO

KAKSARI TOTO

PÄIVÄN DUO TOTO

SIJA TOTO

TROIKKA TOTO

V4 TOTO

V4 PIKAPANKKI TOTO

V4 PIKAPELI TOTO

Toto-pelit

Hevospelien jakautuminen 2009

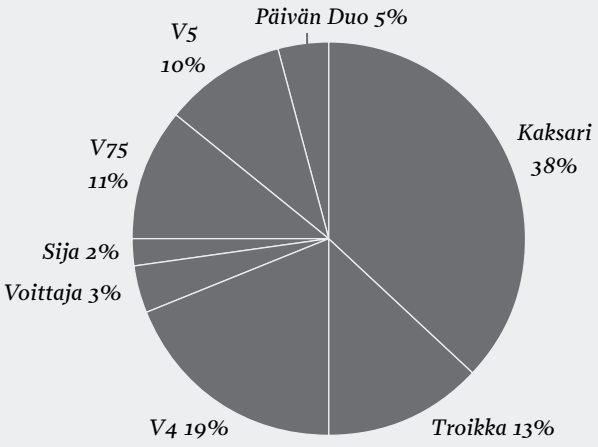

Toto-pelien kokonaisvaihdot (M€)

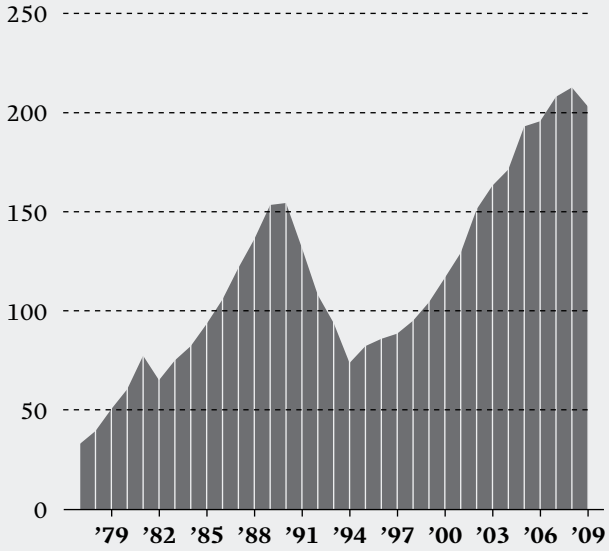

Toto-myynnin jakautuminen 2009

Kokonaismyynti 203,4 M€ (-4,3 %)

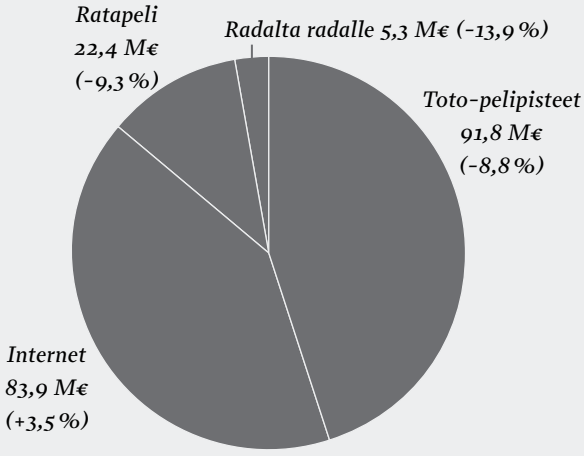

Toto-euron jakautuminen 2009

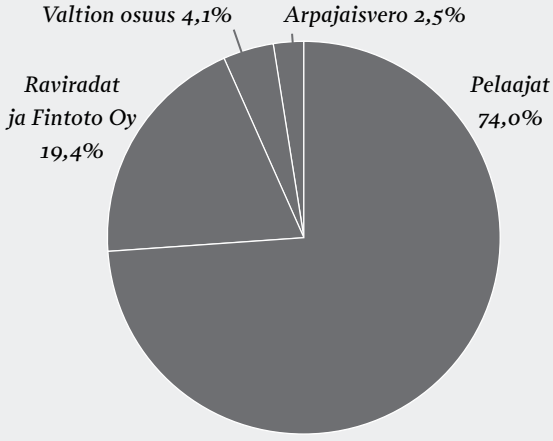

Fintoto Oy
Hallituksen toiminta-kertomus

tilikaudelta 1.1.–31.12.2009

Fintoto Oy:n hallitus. Vasemmalta Pekka Kaikkonen (pj), Samuli Pohjamo, Kati Suikkonen, Jorma Ojapelto ja Timo Tolvi. Kuvasta puuttuvat Pekka Kairtamo(vpj) ja Ensio Hytönen.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi 2009 oli Fintoton yhdeksäs varsinainen toimintavuosi. Yhtiön liikevaihto oli 210,3 milj. euroa, missä on laskua 4,3 %. Toto-pelien osuus myynnistä oli kotimaassa 203,4 milj. euroa ja ulkomailla 1,0 milj. euroa. Vuoteen 2008 verrattuna kotimaan myynti laski 4,3 % ja kokonaismyynti ulkomaat mukaan luettuna 4,3 %. Syvän taantuman olosuhteissa tavoitteista jäätiin, mutta viimeisen vuosineljänneksen myynti oli hyvin lähellä edellisen vuoden vastaavaa jaksoa. Fintoton varoista maksettavat raviratojen ja Suomen Hippoksen tuloutukset laskivat edellisestä ennätysvuodesta 3,0 milj. eurolla yhteensä 30,8 milj. euroon.

Veikkauksen tuotevalikoimaan kuuluvien raviveikkausten myynti oli 54,4 milj. euroa, missä oli laskua 2,5 %. Veikkauksen hevospeleistä maksamat kohdekorvaukset olivat yhteensä 6,5 milj. euroa eli 175 000 euroa edellisvuotta pienemmät.

Ravipelien kokonaismyynti Suomessa oli 257,9 milj. euroa, missä on laskua 4 %. Ruotsi, Viro ja Hollanti mukaan lukien myynti oli 258,9 milj. euroa.

Yhtiön operatiivinen tulos kertomusvuonna oli 283 716,34 euroa. Rahoitustuottojen ja -sijoitusten positiivisten arvonmuutosten jälkeen tulos oli 411 008,38 euroa. Raviradoille tilitettiin ratojen osuuksina, kohdekorvauksina ja palkintotukina yhteensä 29,9 milj. euroa (-9 %). Tämän lisäksi maa- ja metsätalousministeriön radoille maksama palkintotuki oli 4,1 milj. euroa (+22 %).

Suomessa järjestetyissä Toto-raveissa maksettiin vuonna 2009 palkintoja yhteensä 21,7 milj. euroa (-2,6 %) ja opetuslähdöt mukaan lukien 22,2 milj. euroa. Tästä Fintoton palkintotuen osuus oli 21 % eli 4,6 milj. euroa, maa- ja metsätalousministeriön osuus 21 % eli 4,6 milj. euroa sekä ratojen oma osuus 58 % eli 13,0 milj. euroa.

Vuosi 2009 oli kolmas vuosille 2007–2011 myönnetyn rahapeliluvan toimintavuosi. Euroopan Yhteisöjen oikeudellisten ratkaisujen myötä yksinoikeuden tärkeimmiksi perusteiksi ovat vakiintuneet rikollisuuden ehkäiseminen ja sosiaalisten haittojen torjunta. Useat eurooppaoikeuden päätökset ovat viime aikoina linjanneet rahapelipolitiikan ratkaisut kansallisen päätännän toimialueeksi. Tämän periaatteen vahvisti kuluneena vuonna myös Euroopan Parlamentti.

Toimintavuoden aikana eduskunta käsitteli arpajaislain ensimmäisen vaiheen muutosesityksiä, joista tärkeimpiä ovat ikärajat, markkinoinnin rajoitukset ja arpajaislain rikkomisesta määrättävät seuraamukset. Lain toisen vaiheen valmistelu on käynnissä ja tavoitteena on antaa se eduskunnalle vuoden 2010 keväällä. Toisen vaiheen keskeisintä sisältöä ovat yksinoikeuksien perusteet ja rahapeliyhteisöjen työnjako.

Yhtiö päivitti vuosien 2010–2013 strategiansa, joka on keskeinen tekijä voimavarojen suuntaamisessa arpajaislain kakkosvaiheessa esitettyjen raviveikkausten haltuunottoon. Fintoton strateginen tahtotila on kiteytetty muotoon ”Vastuullisesti koko kansan pelejä, tuottoja tasaisesti kasvattaen”.

Kustannukset

Pelaajille maksettiin voittoina 150,7 milj. euroa. Voittojen osuus totomyynnistä oli 74,0 %, mikä on edellisvuoden tasolla. Asiamiehille maksettiin myyntipalkkioita 3,9 milj. euroa (-6,8 %). Yhtiö käytti markkinointiin 1,9 milj. euroa ja valtakunnallisten TV-kanavien ravilähetyksiin 1,9 milj. euroa sekä TotoTV:n ohjelmansiirtoon ja tuotantokuluihin 2,7 milj. euroa. Markkinointikustannukset alenivat 328 000 euroa ja olivat 0,90 % liikevaihdosta.

Investoinnit ja niiden poistot

Merkittävin investointi oli uusi Quantum-keskustotojärjestelmä, joka otettiin ilman ongelmia käyttöön toukokuussa 2009. Myös Internet-Toton lisenssit hankittiin tammikuussa 2009 yhtiön omistukseen. Internet-Toton käyttöliittymä viivästyi ja otettiin käyttöön tammikuussa 2010. Yhtiön seuraava suuri hanke on Toton päätekannan uudistaminen, joka alkaa vuoden 2010 syksyllä.

Uuteen keskustotojärjestelmään integroidun, tammikuussa 2010 avatun Internet-Toton uuden käyttöliittymän korvattua tuotannossa vastaavat vanhat järjestelmät yhtiö teki niistä normaalien suunnitelmapoistojen lisäksi yhteensä 219 055 euron arvonalennukset.

TV-toiminta

Ravit näkyivät päivittäin TotoTV:ssä ja valtakunnallisilla kanavilla (tärkeimpinä TV1, TV2 ja Urheilukanava). TotoTV:n kuukausitilaajien määrä oli vuoden lopulla 3 500. Internetissä näkyvien päivittäisten TV-lähetysten tilausmäärä oli yli 30 000 tilausta kuukaudessa.

Osakepääoma ja rahoitus

Yhtiön koko osakekannan omistaa Suomen Hippos ry. Osakepääoma on 500 000 euroa.

Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus yhtiön varoihin.

Maksuvalmius oli koko kertomusvuoden ajan hyvä. Yhtiöllä ei ole pankkilainoja. Tammikuussa 2009 tapahtunut Internet-Toton lisenssien osto toteutettiin omin kassavaroin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhtiö ostaa taloushallinnon palvelut Suomen Hippokselta, jossa resursseja on lisätty. Yhtiön tulosennustamista ja maksuvalmiusseurantaa on tilivuoden aikana edelleen kehitetty ja käyttöön otettiin sähköinen laskujen hyväksymisjärjestelmä.

Yhtiön toiminnan merkittävimpiä riskejä ovat arpajaislakiin perustuvan yksinoikeusaseman mahdolliset muutokset ja kotimaisen kohdetarjonnan häiriöt. Tällaisia ovat mm. poikkeukselliset sääolosuhteet ja eläintautiepidemiat. Fyysiset riskit on kartoitettu. Yhtiön toto- ja tietoliikennetekniikka on olennaisilta osiltaan kahdennettu. Yhtiön omaisuus on vakuutettu täysarvosta ja toiminnan keskeytyksen kattaa vakuutusturva.

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli keskimäärin 29 henkilöä (27 vuonna 2008), joista 20 työskentelee tototekniikassa. Tilapäisen henkilöstön käyttö säilyi ennallaan. Yhtiön henkilöstökulut olivat 0,8 % liikevaihdosta ja yhteensä 1,78 milj. euroa (+2,3 %). Koko vakituinen henkilöstö on vuonna 2007 käyttöön otetun vuosittain päivitettävän kannustavan palkkausjärjestelmän ja yhdenmukaisten tulospalkkausperusteiden piirissä. Vuoden 2009 palkkakustannukset sisältävät tulospalkkioita 21 879 euroa eli 1,2 % palkkasummasta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluivat toimitusjohtaja Ilmari Halinen, totojohtaja, varatoimitusjohtaja Pertti Koskenniemi, tototekniikan osastopäällikkö Anna-Leena Ruuth 31.8.2009 alkaen, tototekniikan asiantuntija Reijo Anttila, markkinointipäällikkö Tero Vienonen 26.1.2009 alkaen, yhteyspäällikkö Janne Ekholm 2.2.2009 alkaen, myyntipäällikkö Petri Hämäläinen ja myyntipäällikkö Sami Vähäkuopus.

Hallinto

Hallitukseen ovat kertomusvuonna kuuluneet:

puheenjohtajana	Pekka Kaikkonen
varapuheenjohtajana	Timo Tolvi
jäseninä	Ensio Hytönen
	Pekka Kairtamo
	Jorma Ojapelto
	Samuli Pohjamo
	Kati Suihkonen

Hallituksen sihteerinä on toiminut toimitusjohtaja Ilmari Halinen.

Tilikaudella hallitus piti yhdeksän kokousta sekä kaksi yhteisneuvottelua Hippoksen hallituksen kanssa. Keskimääräinen osallistumisprosentti oli 94. Hallitus seuraa tavoitteiden saavuttamista jokaisessa kokouksessa. Osavuosikatsaus sisältäen tuloslaskelman ja taseen käsitellään vähintään kolmen kuukauden jaksoissa.

Yhtiön tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy päävastuullisena tilintarkastajana Tapani Vuopala, KHT.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koko hevosalan ja sen myötä hevospelaamisen näköalat muuttuivat olennaisesti vuoden 2008 jälkipuoliskolla kansainvälisen finanssikriisin seurauksineen iskiessä myös Suomeen. Toton 14 vuotta peräkkäin jatkunut myynnin kasvu kääntyi kertomusvuonna laskuun, joka kuitenkin loiveni vuoden 2009 viimeisinä kuukausina. Yhtiö tavoittelee vuonna 2010 hieman edellisvuotta suurempaa myyntiä, jota osaltaan on vaikeuttanut ankara alkutalvi. Ratkaisevaa on, miten kansantalous kehittyy jatkossa.

Vuoden 2008 alussa työnsä aloittanut sisäasiainministeriön nimittämä arpajaislain uudistamista koskeva hanke jätti mietintönsä huhtikuussa 2009. Arpajaislain uudistamisen kakkosvaiheessa esitetään mm., että kaikki hevospelit siirtyvät Fintoto Oy:lle. Samalla valtio (maa- ja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö) nimeäisi nykyistä suuremman osan hallituksen jäsenistä. Lakiesityksen ensimmäinen vaihe on edelleen eduskunnan käsittelyssä ja hankkeen toisen vaiheen pitäisi edetä eduskunnan käsittelyyn niin, että se voitaisiin vahvistaa ennen huhtikuun 2011 eduskuntavaaleja. Lakimuutoksella on ratkaiseva merkitys hevosalan kehittymisedellytyksille. Vuonna 2010 yhtiö aloittaa pelipäätekantansa uudistamisen tähtäimessään kaikkien hevospelien haltuunotto viimeistään vuoden 2012 alusta.

Hevospelien myynnin arvioidaan saavuttavan vuoden 2009 tason tehtyjen investointien hyödyntämisen, markkinoinnin terävöittämisen ja perustettavan tehostetun myyntiorganisaation avulla. Käyttöön otettavan Internet-Toton uuden käyttöliittymän, lisääntyvien lounasravien, tuotehuollon ja ravien lisääntyvän ajallisen porrastamisen avulla saavutetaan uusia mahdollisuuksia lisämyyntiin sekä kotimaassa että kansainvälisessä yhteistyössä.

Edunsaajien kannalta merkittävin ulkoinen riski on kansantaloutemme heikko kehitys. Myös pelikohdetarjonnan häiriöt sekä Toto-pelien luotettavuuteen kohdistuvat riskit saattavat olennaisesti haitata tavoiteltujen

tulosten saavuttamista. Yhteistyössä omistajan Suomen Hippos ry:n kanssa on kohotettu valmiutta sekä suhdannetilanteen että mahdollisten riskien vaikutusten minimoimiseksi.

Yhtiön pitkäaikainen toimitusjohtaja agronomi, M.Sc. Ilmari Halinen, joka vv. 1994–2001 toimi Hippoksen toimitusjohtajana, vapautui yhtiön hallituksen päätöksellä palveluksesta 3.3.2010. Vt. toimitusjohtajaksi oman toimen ohella nimitettiin 3.3.2010 hallituksen puheenjohtaja, ETM Pekka Kaikkonen.

Toiminnan tunnusluvut

	2009	2008	2007	2006
Totomyynti €	203 625 008	212 861 609	208 173 749	198 308 582
Kehitys %	-4,3 %	2,2 %	5,0 %	1,3 %
Maksetut pelivoitot €	150 738 508	157 497 855	152 785 192	144 911 848
% Totomyynnistä	74,03 %	73,99 %	73,39 %	73,07 %
Verot ja valtionosuudet €	13 300 161	13 904 649	13 768 095	13 172 701
% Totomyynnistä	6,53 %	6,54 %	6,61 %	6,64 %
Bruttokate (=liikevaihto ./. Pelivoitot ja verot) €	48 518 658	50 542 365	50 153 679	48 574 471
% Liikevaihdosta	23,07 %	23,01 %	23,38 %	24,74 %
Ratojen osuudet ja -tuet €	29 879 467	32 885 545	31 706 591	29 930 732
% Bruttokatteesta	61,58 %	65,07 %	63,22 %	61,62 %
Suunnitelman mukaiset poistot* €	993 086	380 722	548 014	643 550
% Bruttokatteesta	2,04 %	0,75 %	1,09 %	1,32 %
Investoinnit €	2 076 769	835 564	400 980	174 571
% Totomyynnistä	10,20 %	0,39 %	0,19 %	0,09 %
Omavaraisuusaste (Oman pääoman osuus koko pääomasta)	53,04 %	50,52 %	52,96 %	51,83 %
Henkilöstön määrä keskimäärin	29	27	26	25

* Normaalien suunnitelmapoistojen lisäksi tehtiin 2009 yhteensä 219 055,11 euron arvonalennukset.

Voitonjakoesitys

Tilikauden tulos on 411 008,38 euroa. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiö ei voi jakaa osinkoa, joten tilikauden tulos kirjataan kokonaisuudessaan yhtiön vapaaseen omaan pääomaan.

Tuloslaskelma
Fintoto Oy

		1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Liikevaihto	Myyntituotot	203 625 008	212 862 237
	Kohdekorvaukset	6 533 399	6 708 197
	Ulkomaiset pelituotot	134 277	102 297
	Liikevaihto	**210 292 684**	**219 672 731**
Liiketoiminnan muut tuotot	Toiminnan muut tuotot	2 264 644	2 272 140
Pelivoitot ja verot	Voitot	150 738 508	157 497 855
	Arpajaisvero	5 028 832	5 251 901
	Valtion osuudet	8 271 329	8 652 748
	Yhteensä	**164 038 670**	**171 402 504**
Myyntiverkostokulut ja palkintotuet	Verkostokulut, palkintotuet	36 107 870	39 684 559
	Pelivoitot, verot, myyntiverkosto-kulut ja palkintotuet	**200 146 540**	**211 087 063**
Henkilöstökulut	Palkat ja palkkiot	1 481 259	1 450 604
	Eläkekulut	249 199	233 422
	Muut henkilösivukulut	52 017	58 539
	Henkilöstökulut yhteensä	**1 782 475**	**1 742 565**
Suunnitelman mukaiset poistot	Suunnitelman mukaiset poistot	774 031	380 722
	Arvonalennukset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	219 055	0
	Poistot ja arvonalennukset	**993 086**	**380 722**
	Liiketoiminnan muut kulut	**9 351 511**	**8 939 652**
	Liikevoitto / -tappio (-)	**283 716**	**-205 131**
Rahoitustuotot ja kulut	Muut korko- ja rahoitustuotot	14 013	29 564
	Korko- ja rahoituskulut	113 279	-374 385
	Rahoitustuotot ja -kulut (-)	**127 292**	-344 821
	Tilikauden voitto / tappio (-)	**411 008**	**-549 952**

Tase

Vastaavaa			31.12.2009	31.12.2008
Pysyvät vastaavat	Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	2 119 320	905 900
		Muut pitkävaikutteiset menot	26 244	31 390
		Yhteensä	2 145 564	937 290
	Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	276 110	398 217
	Sijoitukset	Osakkeet ja osuudet	10 000	10 000
Vaihtuvat vastaavat	Lyhytaikaiset saamiset	Myyntisaamiset	737 843	528 147
		Saamiset saman konsernin yhteisöiltä	480	9 408
		Siirtosaamiset	1 042 635	1 100 904
		Yhteensä	1 780 959	1 638 458
	Rahoitusarvopaperit:			
	Osakkeet ja osuudet	Muut arvopaperit	1 354 965	2 738 321
	Rahat ja pankkisaamiset		2 251 748	1 674 104
	Vastaavaa yhteensä		**7 819 346**	**7 396 390**

Vastattavaa		31.12.2009	31.12.2008
Oma pääoma	Osakepääoma	500 000	500 000
	Edellisten tilikausien voitto / tappio (-)	3 236 492	3 786 444
	Tilikauden voitto / tappio (-)	411 008	-549 952
	Oma pääoma yhteensä	**4 147 501**	**3 736 492**
Vieras pääoma	Lyhytaikainen		
	Ostovelat	287 032	375 564
	Velat saman konsernin yhteisöille	11 588	137 281
	Muut velat	54 167	51 715
	Siirtovelat	3 319 057	3 095 338
	Vieras pääoma yhteensä	**3 671 845**	**3 659 898**
	Vastattavaa yhteensä	**7 819 346**	**7 396 390**

Rahoituslaskelma

			2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta	Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä		411 008	-549 952
	Oikaisut:	Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalennukset	993 086	380 722
		Realisoitumattomat arvonmuutokset sijoitusrahastoista	-113 435	361 969
		Rahoitustuotot ja -kulut	-13 857	-17 148
		Muut oikaisut	0	-17 426
	Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		**1 276 802**	**158 165**
	Käyttöpääoman muutos		-130 553	-318 079
	Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä		**1 146 249**	**-159 914**
	Saadut korot ja rahoitustuotot		10 804	29 564
	Maksetut korot ja muut liiketoiminnan rahoituskulut		-156	-19
	Liiketoiminnan rahavirta		**1 156 897**	**-130 369**
Sijoitus-toiminnan rahavirta	Sijoitustoiminnan tuotot*		116 644	0
	Sijoitustoiminnan kulut		0	-374 367
	Sijoitustoiminnan rahavirta		**116 644**	**-374 367**
Investointien rahavirta	Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-2 079 253	-845 564
	Pysyvien vastaavien luovutukset		0	17 426
	Investointien rahavirta		**-2 079 253**	**-828 138**
Rahoituksen rahavirta	Pitkäaikaiset lainat		0	0
	Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0
	Maksetut rahoituskorot*		0	0
	Rahoituksen rahavirta		**0**	0
	Rahavarojen muutos		**-805 712**	**-1 332 874**
	Rahavarat 01.01.		4 412 425	5 745 299
	Rahavarat 31.12.		3 606 713	4 412 425
			-805 712	**-1 332 874**
	Käyttöpääoman muutos		-142 501	-170 643
	Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)		0	0
	Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)		11 948	-147 436
	Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-130 553	-318 079

*Tuotto- ja kulumaksujen havainnollistamiseksi sijoitustuotot ja niiden rahoittamisen korot ja kulut on esitetty varsinaisen liiketoiminnan asemesta sijoitustoiminnan ja rahoituksen rahavirroissa.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätös on laadittu 31.12.2009 Suomessa voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus:
Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella.

Poistoajat ovat:	koneet ja kalusto	4–10 vuotta
	aineettomat oikeudet	5 vuotta
	perusparannusmenot	10 vuotta

Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi Fintoto Oy teki 219 055,11 euron arvonalennukset pysyvien vastaavien aineettomista hyödykkeistä Internet-pelien käyttöjärjestelmän uusinnan yhteydessä.

Arvonlisäverolain 59 §:n mukaan yhtiö ei ole arvonlisäverovelvollinen ydintoiminnastaan. Yhtiön kuluihin ja investointeihin sisältyy voimassa oleva arvonlisävero.

Liikevaihto
Liikevaihtona esitetään pelaamisesta saadut tulot. Pelien myynti jaksottuu liikevaihdoksi pelituloksen vahvistamisen ajankohdan mukaan.

Verot
Arpajaisvero on 9,5 % kalenterikuukaudelle kirjanpidossa kohdistuvista pelien myynneistä saaduista tuloista, joista on vähennetty voitot.

Rahoitusarvopaperit
Arvopaperit on arvostettu tilinpäätöksessä hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Konsernisuhde

Yhtiö kuuluu Suomen Hippos-konserniin. Emoyhteisö on Suomen Hippos ry, Espoo (omistusosuus 100%). Konsernitilinpäätös on saatavissa osoitteessa Suomen Hippos ry, Tulkinkuja 3, 02650 Espoo.

Tuloslaskelman liitetiedot

		2009	2008
Liikevaihto	Kaksari	94 267 268	99 259 650
	V4	50 284 420	51 225 954
	Troikka	33 731 130	35 062 056
	Päivän Duo	9 773 030	12 675 336
	Voittaja	9 165 154	8 708 530
	Sija	6 405 059	5 930 084
	Pyöristykset	-1 052	628
	Totopelit yhteensä	**203 625 008**	**212 862 237**
	Kohdekorvaus Veikkauksen peleistä	6 533 399	6 708 197
	Ulkomaiset pelituotot	134 277	102 297
	Yhteensä	**210 292 684**	**219 672 731**
Liiketoiminnan muut tuotot	Tietoliikenteen valtion apu	672 000	672 000
	Kuvakorvaukset	434 750	451 490
	Kiertävän totojärjestelmän tuotot	153 590	151 880
	Pelikupongit/lämpöpaperit	143 709	189 697
	Vihjepalvelu tuotot	129 191	119 235
	Maksu-TV tuotot	578 814	534 560
	Pelien valvonta	98 450	95 641
	Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	17 426
	Muut tuotot	54 140	40 212
	Yhteensä	**2 264 644**	**2 272 140**

		2009	2008
Korkotuotot		10 804	29 564
Muut korko- ja rahoituskulut	Korkokulut	156	19
	Rahoitusluovutustappiot	0	12 397
	Muiden rahoitusarvopapereiden arvonalentuminen	0	-361 969
	Arvonalentumisten palautukset	113 435	0
	Yhteensä	**-113 279**	**374 385**

Fintoto Oy purki tilikaudella 113 435,44 euroa edellisellä tilikaudella tehtyä sijoitusomaisuuden 361 969,05 euron arvonalennusta.

Voitot ja verot	Asiakkaille maksetut voitot	150 738 508	157 497 855
	Arpajaisvero, VM	5 028 832	5 251 901
	Valtion osuudet, MMM	8 271 329	8 652 748
	Yhteensä	**164 038 670**	**171 402 504**
Myyntiverkostokulut ja palkintotuet	Totolaitevuokrat	923 168	398 594
	Pelikupongit	114 834	104 380
	Raviratojen osuudet	25 316 719	27 092 572
	Palkintotuet raviradoille	4 562 748	5 592 972
	Asiamiespalkkiot	3 858 850	4 139 268
	Kohdekorvaukset Hippokselle	882 714	837 760
	Internet-pelin lisenssimaksu	291 955	1 152 733
	Investointituet raviradoille		200 001
	Ulkomaiset pelikohteet	156 883	166 279
	Yhteensä	**36 107 870**	**39 684 559**
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin henkilökuntaa	29	27
	Toimitusjohtajalle, varatoimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille maksetut palkat ja palkkiot	245 581	268 316
Poistot ja arvonalennukset	Suunnitelman mukaiset poistot		
	ATK-ohjelmista	335 502	239 389
	Internetistä	302 560	1 220
	Perusparannusmenoista	7 630	7 630
	Koneista ja kalustosta	128 339	132 482
	Arvonalennukset pysyvien vastaavien aineettomista hyödykkeistä	219 055	0
	Yhteensä	**993 086**	**380 722**
Liiketoiminnan muut kulut	Markkinointi	1 884 460	2 212 265
	Televisiointi	4 624 623	3 976 530
	Tietoliikenne	748 027	753 228
	Internet	557 893	495 422
	Toimitilakulut	209 957	208 127
	Laitteisto- ja ajoneuvokulut	106 324	99 274
	ATK-laitteet ja pienhankinnat	65 374	39 645
	Matkakulut	192 294	184 738
	Tilintarkastajan palkkiot	10 074	17 330
	Tilintarkastajan toimeksiannot	250	0
	Muut kulut	952 235	953 093
	Yhteensä	**9 351 511**	**8 939 652**

Vertailutiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2009 esittämistapaa.

Taseen liitetiedot

		Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkä-vaik.menot	Koneet ja kalusto
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Hankintameno 01.01.2009	4 513 610	84 800	1 906 876
	Lisäykset	2 070 537	2 484	6 233
	Arvonalennukset	219 055	0	0
	Hankintameno 31.12.2009	6 365 092	87 284	1 913 108
	Kertyneet poistot 01.01.2009	3 607 710	53 410	1 508 659
	Tilikauden poisto	638 062	7 630	128 339
	Kertyneet poistot 31.12.2009	4 245 772	61 040	1 636 998
	Kirjanpitoarvo 31.12.2009	**2 119 320**	**26 244**	**276 110**
	Kirjanpitoarvo 31.12.2008	**905 900**	**31 390**	**398 217**

			2009	**2008**
Myyntisaamiset	Myyntisaamiset		737 843	528 147
Saamiset saman konsernin yhteisöiltä	Suomen Hevosurheilulehti Oy		123	1 537
	Suomen Hippos ry		357	7 871
	Yhteensä		**480**	**9 408**
Siirtosaamiset	Veikkaus Oy		117 648	184 457
	Maa- ja metsätalousministeriö, tietoliikenteen valtion apu		168 941	332 025
	Muut siirtosaamiset		96 436	172 085
	Yhteensä		**383 025**	**688 567**
Maksetut ennakot	Bank of Scotland (Ireland)		657 819	395 605
	Muut ennakot		1 792	16 732
	Yhteensä		**659 610**	**412 337**
Rahoitus-arvopaperit	Määräaikainen talletus Helsingin OP Pankki Oyj 1.1.		1 500 000	0
	Lisäys / vähennys tilikaudella		-1 500 000	1 500 000
	OP-Rahastoyhtiö Oy sijoitusrahasto			
	Hankintahinta / Jälleenhankintahinta 1.1.		1 232 332	4 406 408
	Lisäys / vähennys tilikaudella		3 209	-2 812 108
	Arvonalennus tilikaudella		0	-361 969
	Arvonalennuksen purku tilikaudella		119 424	0
	Jälleenhankintahinta 31.12.		**1 354 965**	**1 232 332**
	Kirjanpitoarvo 1.1.		1 238 321	4 400 000
	Lisäys / vähennys tilikaudella		3 209	-2 799 710
	Arvonalennus tilikaudella		0	-361 969
	Arvonalennuksen purku tilikaudella		113 435	0
	Kirjanpitoarvo 31.12.		**1 354 965**	**1 238 321**
	Erotus		0	5 989
	Yhteensä		**1 354 965**	**2 738 321**
Oma pääoma	Sidottu oma pääoma	Osakepääoma 01.01.	500 000	500 000
		Osakepääoma 31.12.	500 000	500 000
		Sidottu oma pääoma yhteensä	500 000	500 000
	Vapaa oma pääoma	Edellisten tilikausien voitto 01.01.	3 236 492	3 786 444
		Tilikauden voitto / tappio (-)	411 008	-549 952
		Vapaa oma pääoma yhteensä	3 647 501	3 236 492
	Oma pääoma yhteensä		**4 147 501**	**3 736 492**
	Jakokelpoinen vapaa oma pääoma 31.12.		**3 647 501**	**3 236 492**

			2009	2008
Ostovelat			287 032	375 564
Siirtovelat	Internet-pelin asiakasvarat		809 233	721 356
	Avoimet voitot		293 739	281 495
	Arpajaisverovelka VM		391 756	396 857
	Valtionosuusvelka MMM		634 390	515 262
	Henkilöstökulujen jaksotukset		225 323	207 495
	Internet-pelistä raviratojen osuus		347 018	388 311
	Muut siirtovelat		617 599	584 562
	Siirtovelat yhteensä		**3 319 057**	**3 095 338**
Velat saman konsernin yhteisöille	Suomen Hevosurheilulehti Oy		1 239	33 499
	Suomen Hippos ry		10 349	103 781
	Yhteensä		**11 588**	**137 281**
Vakuudet ja vastuusitoumukset	Leasing- ja vuokrasopimuksista maksettavat määrät			
	Alkaneella tilikaudella maksettavat,	josta vastuut emoyhteisölle	40 143	51
		muille	170 054	5 280
	Myöhemmin maksettavat,	josta vastuut emoyhteisölle	0	0
		muille	830 208	11 880
	Yhteensä		**1 040 405**	**17 211**

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Espoossa 9. päivänä maaliskuuta 2010

Pekka Kaikkonen
hallituksen puheenjohtaja
vt. toimitusjohtaja

Timo Tolvi
hallituksen varapuheenjohtaja

Ensio Hytönen
hallituksen jäsen

Pekka Kairtamo
hallituksen jäsen

Jorma Ojapelto
hallituksen jäsen

Samuli Pohjamo
hallituksen jäsen

Kaarina Suihkonen
hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsinki 9.3.2010

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Tapani Vuopala
KHT

Tilintarkastuskertomus

Fintoto Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Fintoto Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2009. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoossa 9. päivänä maaliskuuta 2010

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Tapani Vuopala
KHT

Suomen Hevosurheilulehti Oy

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2009

Tilikauden olennaiset tapahtumat

Kulunut tilikausi oli yhtiön kahdeskymmenesensimmäinen. Pääjulkaisu, Hevosurheilu ilmestyi kertomusvuonna 97 kertaa, joista 7 oli kaksoisnumeroita. Vuoden aikana julkaistujen erikois- ja teemanumeroiden aiheina olivat mm. koulutus, talli- ja tarharakennus, kuljetus, ratsu- ja ravurijalostus, lääkintä ja hoito, kolmi- ja nelivuotiaat, ruokinta, Elitloppet, varusteet, kuninkuusravit sekä Helsinki International Horse Show. Lisäksi helmi–maaliskuun vaihteessa julkaistiin Jalostuskuvasto 2009.

Pääjulkaisujen ohella muita kustanteita tilikautena olivat taskukalenteri sekä ravi- ja ratsuseinäkalenterit. Lehden muuta tuotesortimenttia uudistettiin uusilla kirjoilla, raviurheilun ja -toiminnan historia dvd:llä, suomenhevospelikortein ja hevosadressein. Lehden sisältöä ja ulkoasua uudistettiin, uusi kokoformaatti otettiin käyttöön 2.1.2009 ja muut sisällön uudistukset maaliskuussa 2009. Lehden verkkoversio käynnistyi Kuninkuusraveihin 5.8.2009. Tilikauden lopussa solmittiin kaksivuotinen sopimus toimittaa 1.2.2010 alkaen Fintoto Oy:lle Toto- ym. kotimaisten ravipelien vihje- ja uutispalvelut.

Levikintarkastuksen mukainen levikki oli keskiviikko- ja perjantaitilauksille 25 494 ja perjantaitilauksille 26 956 (vuonna 2008 25 532 ja 26 720). Lehti painettiin Etelä-Savon Viestintä Oy:n lehtipainossa Mikkelissä. Verkkoversio toteutetaan yhteistyössä Anygraaf Oy:n kanssa Doweb Oy:n palvelimilla Forssassa.

Taloudellinen tulos

Yhtiön liikevaihto oli 2 810 217 euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 1,6 %. Tilausmaksut kasvoivat 3,3 %, ilmoitusmyynti laski 12,2 % ja irtonumeromyynti kasvoi 19,4 %. Tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja oli 48 541 euroa (1,7 % liikevaihdosta). Yhtiön vakavaraisuus ja maksuvalmius säilyivät hyvinä.

Tunnusluvut:	**2009**	**2008**	**2007**
Liikevaihto €	2 810 217	2 765 928	2 667 789
Liikevoitto €	46 065	138 769	230 912
Liikevoitto % liikevaihdosta	1,6	5,0	8,7
Oman pääoman tuotto %	6,1	14,3	19,9
Omavaraisuusaste %	32,0	46,9	45,5

Yhtiön varsinainen yhtiökokous 17.4.2009 päätti jakaa vuodelta 2008 osinkoa 230 000 euroa.

Taseen loppusumma on 1 761 042,26 euroa. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista velkaa eikä kiinteää varallisuutta. Yhtiö toimii emoyhteisö Suomen Hippos ry:ltä vuokratuissa tiloissa.

Hallinto

Hallitukseen kuuluivat tilikaudella:

Markku Lääkkölä, s. 1950, agrologi, Rovaniemi, hallituksen puheenjohtaja 25.04.2003 alkaen. Keskeiset muut luottamustoimet: Suomen Hippos ry valtuuskunnan puheenjohtaja 2003 alkaen, Rovaniemen Hevosystävät ry hallitus 1983 alkaen, Lapin Hevosjalostusliitto ry puheenjohtaja 1992 alkaen.

Antero Vesterinen, s. 1949 yo, maanviljelijä, Laukaa, hallituksen varapuheenjohtaja 1991 alkaen. Keskeiset muut luottamustoimet: Keskisuomalainen Oyj hallitus 1991 alkaen, varapuheenjohtaja 2006–2010, puheenjohtaja 12.1.2010 alkaen, Sanomalehti Keskisuomalainen ja Savon Sanomat Oy hallituksen varapuheenjohtaja 2006 alkaen, Savon Mediat Oy hallituksen varapuheenjohtaja 2006–2007, Keski-Suomen Ravirata Oy hallituksen varapuheenjohtaja 1996–2007, jäsen 2007–2008.

Samuli Pohjamo, s. 1950, VTM, Haukipudas, Euroopan Parlamentin jäsen 1999–2004 ja 2007–2009, hallituksen jäsen 17.4.2009 saakka. Keskeiset muut luottamustoimet: Pohjolan Hevosystävät ry hallituksen puheenjohtaja, Fintoto Oy hallituksen jäsen 11.4.2008 alkaen.

Pekka Soini, s. 1966, OTK, toimitusjohtaja, Espoo, hallituksen jäsen 25.04.2003 alkaen. Keskeiset muut luottamustoimet: Hevosopisto Oy hallituksen jäsen.

Jukka Ahonen, s. 1947, ekonomi, Vihti, Hevosurheilulehden toimitusjohtaja 2001–2007, hallituksen jäsen 17.4.2009 alkaen. Keskeiset muut toimet: talousjohtaja Suomen Hippos ry 2001–2007, aiemmin toimitusjohtaja Munakunta, talousjohtaja HK Ruokatalo Oyj.

Jorma Kemiläinen, s. 1956, FM (ausk.), Hevosurheilulehden päätoimittaja 1996 alkaen, hallituksen jäsen 26.04.1996 alkaen. Keskeiset muut toimet: tiedotuspäällikkö Suomen Hippos ry 1984–1996.

Yhtiön toimitusjohtajana ja hallituksen sihteerinä toimi oto Suomen Hippoksen talous- ja hallintopäällikkö, KTM Heikki Leskinen. Hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana 6 kertaa. Hallitukselle maksettiin palkkioita 2 550 euroa. Yhtiön tilintarkastajina ovat toimineet KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy, päävastuullisena tarkastajana Tapani Vuopala KHT sekä Ossi Sopen-Luoma HTM.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimäärä 2009 oli 15, josta toimituksessa 12. Vakinaisia, kokoaikaisia toimihenkilöitä oli 11, määräaikaisia 3 ja osa-aikaisia 1. Eläketapahtumia oli 1 tilikauden lopussa. Levikkisihteerin sijaiseksi nimitettiin 23.11.2009 alkaen tradenomi Miia Taskila.

Tunnusluvut:	**2009**	**2008**	**2007**
Keskimääräinen lkm tilikaudella	14,9	15,1	14,5
Tilikauden palkat ja palkkiot te	822,0	763,3	713,9

Voitonjakoehdotus

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat per 31.12.2009 ovat 421 109,34 euroa, josta tilikauden voitto 39 866,28 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkoa maksetaan 652 euroa osakkeelta, eli yhteensä 149 960,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan 271 149,34 euroa.

421 109,34 euroa

Ehdotettu voitonjako ei hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Yhtiön osakkeet

Yhtiön koko osakekannan 230 kpl omistaa Suomen Hippos ry. Osakepääoma on 38 683,22 euroa. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Yhtiöllä ei ole ollut tutkimus- tai kehitystoimintaa.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Tilikauden lopussa solmitun sopimuksen perusteella yhtiö tuottaa ja toimittaa 1.2.2010 alkaen Fintoto Oy:lle Toto- ym. kotimaisten ravipelien vihje- ja uutispalvelut. Sopimus sisältää jatko-option. Lehden verkkoversion toimitus monipuolistui 15.2. ja täydentyy edelleen kevään 2010 aikana.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja riskeistä

Ravi- ja ratsastusurheilun elinkeinon ja harrastuksen sekä ravipelien muutokset rajaavat mahdollisuuksia lehden kehitykselle. Vuonna 2009 aiempi talouden hyvä kehitys taantui, mikä ilmeni erityisesti ilmoitusmarkkinoilla. Tämän vuoksi vuoden 2010 ilmoitusmyynnin ja levikin budjettitavoitteita tarkennettiin 540 me:oon ja 26 000 kpl:een keskilevikkiin. Yhtiö pyrkii ylläpitämään levikin ja kannattavuuden panostamalla lehden sisällön kehittämiseen, pitempikestoisen levikin markkinointiin ja kustannustehokkaaseen toimintaan. Liikevaihdon odotetaan vuonna 2010 säilyvän likimain vuoden 2009 tasolla, mutta tuloksen mm. kysynnän epävarmuuden ja aiemmin tehtyjen investointien myötä laskevan.

Pääasiallinen liikeriski muodostuu talouden yleisen tilanteen edelleen heikentymisestä sekä Toto-pelien kehittymisestä ja rahapelien yksinoikeus-järjestelmän muutosten vaikutuksista kysyntään. Yhtiön arvopaperisijoitukset on kirjattu hankintamenon määräisenä tilikaudesta 2008 alkaen.

English Summary

Suomen Hippos ry, the Finnish Trotting and Breeding Association

Tulkinkuja 3, FIN–02650 Espoo, Finland
Telephone +358 020 760 500
Telefax +358 020 760 5291
E-mail: *hippos@hippos.fi* and
firstname.lastname@hippos.fi
www.hippos.fi
President: Mr. Mika Lintilä
Managing Director: Mr. Pekka Soini
General Secretary: Mr. Matti Lakkisto
Breeding Manager (trotters): Ms. Terttu Peltonen
Public Relations Manager: Mr. Jukka Niskanen
Sports Manager: Mr. Jukka Niskanen

Suomen Hevosurheilulehti Oy, the Finnish Horse Sports Magazine

Telephone +358 020 760 300
Managing Director: Mr. Heikki Leskinen
Editor in Chief: Mr. Jorma Kemiläinen
E-mail: *hevosurheilu@hevosurheilu.fi* and
firstname.lastname@hevosurheilu.fi

Fintoto Oy, the Finnish Tote Company

Telephone +358 020 760 500
E-mail: *fintoto@fintoto.fi* and
firstname.lastname@fintoto.fi
Managing Director: to 3.3.2010 Mr. Ilmari Halinen
Temporary Managing Director:
from 3.3.2010 Mr. Pekka Kaikkonen
Tote Manager: Mr. Pertti Koskenniemi
Systems Manager: Ms. Anna-Leena Ruuth
Sales Managers: Mr. Petri Hämäläinen and
Mr. Sami Vähäkuopus
Contact Manager Mr. Janne Ekholm
Marketing Manager: Mr. Tero Vienonen

General Statistics

Meetings	633	1,3
Horses racing	8 580	0,5
Drivers	2 393	-2,1
Prize Money (million €)	21,7	-2,6

Betting (million €)

Tote	203,4	-4,3
V75, V5	54,4	-2,5
Total	257,9	-4,0

Horse Breeding

Standardbred foals	1 860	-3,6
Finnhorse foals	1 380	-0,0
Ridinghorse and pony foals	970	5,4
Imported standardbreds	450	2,7
Exported standardbreds	49	-25,8
Imported riding horses and ponies	3 068	101,6

Fastest Trotters

Skully Gully (Yankee Glide/Aupair Affair)	10,2aly
Express Merett (Express It/Salima Om)	10,4aly
EL Mikko (Yankee Glide/Miss Elina)	10,5aly

Fastest Finnhorses

I.P. Vipotiina (Turo/Vipotti)	20,2aly
Saran Salama (Kihin-Muisto/Vipo)	20,3aly
Frans (Turo/Kössin Virkku)	20,7aly
Huiman Pyste (Pysteri/Hulinan Huima)	20,7aly
Patrikin Muisto (Patrik/Päivän Rusko)	20,7aly

Leading Drivers

	Wins	Purse money
Antti Teivainen (dA)	269	1 146 955
Mika Forss (dA)	209	957 863
Akseli Lahtinen (aA)	199	698 375

Leading Sires

	Earnings of starters
Express It	568 889
Muscles Yankee	501 410
Smooth Blend	428 545
Duran Hanover	413 625

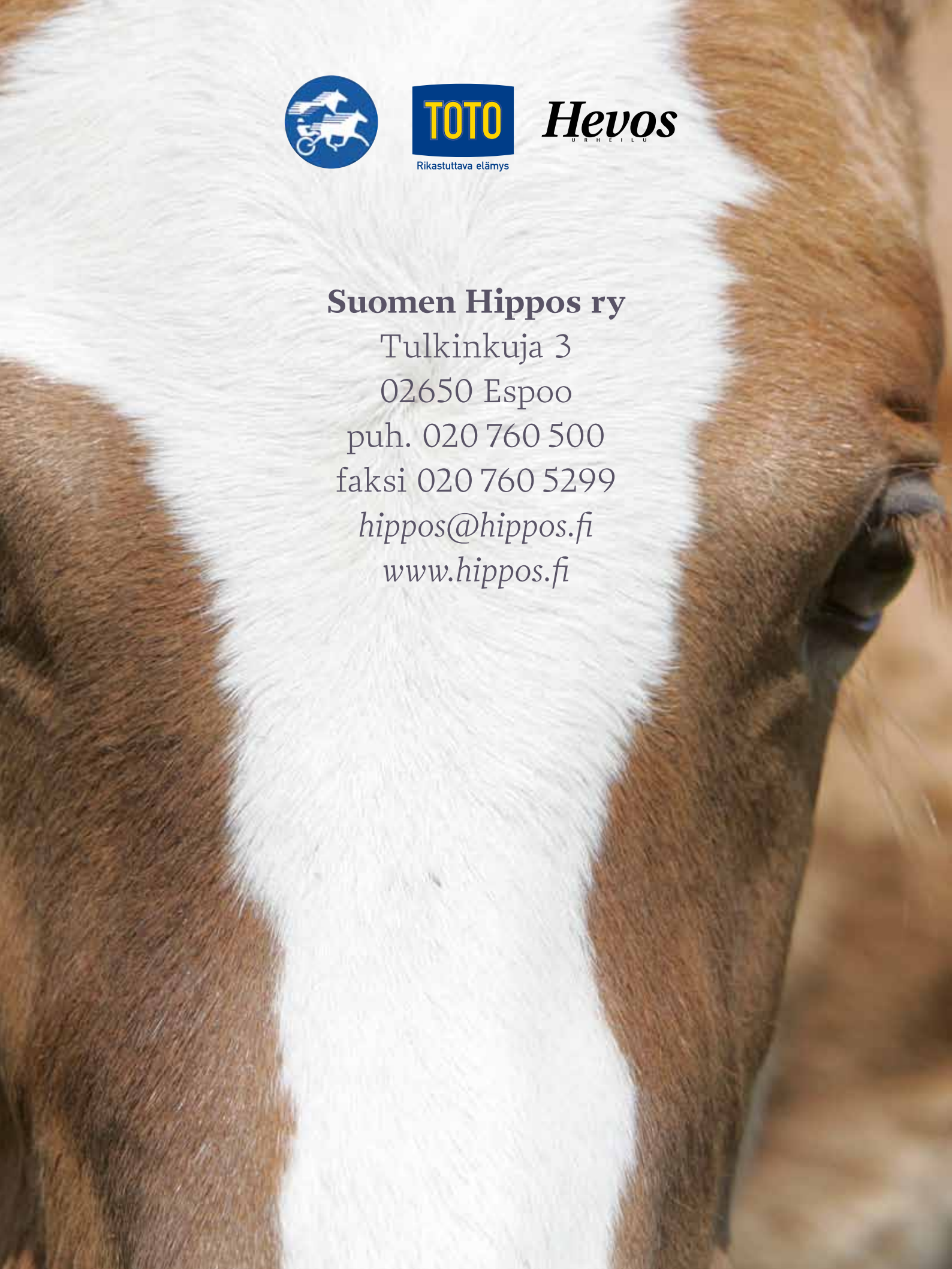

TOTO
Rikastuttava elämys

Hevos
URHEILU

Suomen Hippos ry
Tulkinkuja 3
02650 Espoo
puh. 020 760 500
faksi 020 760 5299
hippos@hippos.fi
www.hippos.fi